

Βρυξέλλες, 12 Νοεμβρίου 2025
(OR. en)

15196/25

JAI 1640
MIGR 413
FRONT 266
RELEX 1441
ASILE 101

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	11 Νοεμβρίου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2025) 795 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Η ετήσια ευρωπαϊκή έκθεση για το άσυλο και τη μετανάστευση (2025)

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2025) 795 final.

σνημμ.: COM(2025) 795 final

Βρυξέλλες, 11.11.2025
COM(2025) 795 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Η ετήσια ευρωπαϊκή έκθεση για το άσυλο και τη μετανάστευση
(2025)**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Η ετήσια ευρωπαϊκή έκθεση για το άσυλο και τη μετανάστευση (2025)

I. Εισαγωγή

Η ετήσια ευρωπαϊκή έκθεση για το άσυλο και τη μετανάστευση (στο εξής: έκθεση) αποτελεί βασική δέσμευση του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο (στο εξής: σύμφωνο) και παρέχει στρατηγική εικόνα της κατάστασης στον εν λόγω τομέα. Αναλύει την κατάσταση που επικρατούσε όσον αφορά το άσυλο, τη μετανάστευση και την υποδοχή στην Ένωση και στα κράτη μέλη κατά τους προηγούμενους 12 μήνες και πραγματοποιεί προβολή των μεταναστευτικών τάσεων για το επόμενο έτος¹.

Το σύμφωνο αποτέλεσε σημαντικό ορόσημο στην ανάπτυξη ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη μετανάστευση, το άσυλο, τη διαχείριση των συνόρων και την ένταξη. Σχεδιάστηκε με στόχο τη μακροπρόθεσμη διαχείριση της μετανάστευσης και παρέχει στα κράτη μέλη την αναγκαία ευελιξία για να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά και δίκαια τις ιδιαίτερες προκλήσεις με τις οποίες αναμετρώνται. Το προτέρημα του συμφώνου έγκειται στην **ισορροπία ανάμεσα στις αρχές της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών** μεταξύ των κρατών μελών. Για τον σκοπό αυτό, ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης², που αποτελεί μια από τις νομοθετικές πράξεις που απαρτίζουν το σύμφωνο, εισάγει έναν υποχρεωτικό και ευέλικτο μηχανισμό αλληλεγγύης, με γνώμονα τις ανάγκες. Η λειτουργία του μηχανισμού αυτού λαμβάνει υπόψη την αξιολόγηση της κατάστασης του ασύλου και της μετανάστευσης στην Ένωση όπως αποτυπώνεται στην έκθεση, η οποία αποτελεί μέρος του **ετήσιου κύκλου διαχείρισης της μετανάστευσης** (στο εξής: κύκλος).

Η Επιτροπή δρομολόγησε τον πρώτο κύκλο με την έκδοση της παρούσας έκθεσης, η οποία περιλαμβάνει επίσης ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί και των προκλήσεων κατά την εφαρμογή του συμφώνου³. Η εικόνα της κατάστασης που παρέχεται στην παρούσα έκθεση πρόκειται επίσης να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή για την έκδοση της **εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής**⁴ (στο εξής: απόφαση) με την οποία θα προσδιορίζονται τα κράτη μέλη που υφίστανται μεταναστευτική πίεση, διατρέχουν κίνδυνο

¹ Άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 (ΕΕ L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης.

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Κατάσταση εφαρμογής του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο» [COM(2025) 319 final], [EUR-Lex - 52025DC0319 - EL - EUR-Lex](#)].

⁴ Άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης.

μεταναστευτικής πίεσης ή αντιμετωπίζουν σημαντική μεταναστευτική κατάσταση, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1351.

Η έκθεση και η απόφαση συνοδεύονται από **πρόταση της Επιτροπής για εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για τη δημιουργία της ετήσιας δεξαμενής αλληλεγγύης**⁵, με σκοπό να αντιμετωπιστούν, κατά το επόμενο έτος, οι ανάγκες αλληλεγγύης των κρατών μελών που υφίστανται πίεση. Παράλληλα, συνεχίζονται οι εργασίες για την υλοποίηση όλων των συνιστωσών του συμφώνου, ώστε να διαμορφωθεί ένα αποτελεσματικό ευρωπαϊκό σύστημα αλληλεγγύης και ευθύνης για τη δίκαιη, σθεναρή και λυσιτελή διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης.

II. Υλοποίηση του συμφώνου: η χρυσή τομή μεταξύ ευθύνης και αλληλεγγύης

Τα κράτη μέλη σημειώνουν πρόοδο όσον αφορά τις προπαρασκευαστικές εργασίες για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων του συμφώνου και την εκπλήρωση των νέων υποχρεώσεων αλληλεγγύης και δίκαιης κατανομής ευθυνών.

Ως προς την **ευθύνη**, οι κύριες καινοτομίες του συμφώνου έγκεινται στη δημιουργία αποδοτικότερων, αυστηρότερων και δικαιότερων διαδικασιών που θα οδηγήσουν σε πιο εξορθολογισμένα και αποτελεσματικά συστήματα ασύλου και μετανάστευσης, με μικρότερο διοικητικό φόρτο για τα κράτη μέλη, ταχύτερη διεκπεραίωση, επαρκή στήριξη προς τους μετανάστες και λήψη αποφάσεων υψηλής ποιότητας στις σχετικές υποθέσεις. Ειδικότερα, ο νέος έλεγχος διαλογής⁶ στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης θα επιτρέψει την ταχεία ταυτοποίηση και αξιολόγηση όλων των υπηκόων τρίτων χωρών που εισέρχονται παράνομα στην Ένωση. Στο πλαίσιο των υποχρεωτικών διαδικασιών ασύλου και επιστροφής στα σύνορα⁷, οι αιτήσεις υπηκόων χωρών οι οποίοι έχουν μικρή πιθανότητα να λάβουν διεθνή προστασία θα εξετάζονται με ταχύ ρυθμό, απευθείας στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης. Οι νέοι κανόνες περί ευθύνης⁸ θα καταστήσουν ταχύτερη και αποδοτικότερη τη διαδικασία καθορισμού των κρατών μελών που είναι υπεύθυνα για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Η ανανεωμένη βάση δεδομένων Eurodac⁹ και οι νέοι κανόνες για την

⁵ Άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης.

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1356 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/817, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>.

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>) και κανονισμός (ΕΕ) 2024/1349 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1148 (ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>.

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1358 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή βιομετρικών δεδομένων προκειμένου να εφαρμόζονται αποτελεσματικά οι κανονισμοί (ΕΕ) 2024/1351 και (ΕΕ) 2024/1350 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου και να ταυτοποιούνται οι παρανόμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς και σχετικά με αιτήσεις αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρώπη για σκοπούς

υποδοχή¹⁰ θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη διαχείριση και τον περιορισμό των μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη πρώτης εισόδου αντικανονικών μεταναστών στην Ένωση θα πρέπει να επωμιστούν διάφορα νέα καθήκοντα, ιδίως λόγω της φύσης των μεταναστευτικών ροών που φθάνουν στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης. Ειδικότερα, θα πρέπει να καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες για να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τον έλεγχο διαλογής και την καταγραφή όλων των αντικανονικών αφίξεων, τη δημιουργία της «επαρκούς ικανότητας» για την υποχρεωτική διαδικασία στα σύνορα, καθώς και την αξιολόγηση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας.

Για τη στήριξη ιδίως αυτών των κρατών μελών, θεσπίστηκε μόνιμος μηχανισμός **αλληλεγγύης** με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1351. Εξισορροπεί τις προκλήσεις και τις ευθύνες που βαρύνουν διάφορα κράτη μέλη. Για τη θέση του μηχανισμού σε λειτουργία, σύμφωνα με τον ίδιο κανονισμό, κάθε χρόνο η Επιτροπή αξιολογεί τη συνολική μεταναστευτική κατάσταση στην Ένωση, προκειμένου να διαπιστώσει αν υπάρχουν κράτη μέλη που υφίστανται μεταναστευτική πίεση, διατρέχουν κίνδυνο μεταναστευτικής πίεσης ή αντιμετωπίζουν σημαντική μεταναστευτική κατάσταση. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή ανέπτυξε **μεθοδολογία**, σε διαβούλευση με τα κράτη μέλη, για να αξιολογήσει κατά πόσον υπάρχουν κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν δυσανάλογες υποχρεώσεις, λαμβανομένης υπόψη της συνολικής κατάστασης στην Ένωση. Βασίζεται σε διαθέσιμα δεδομένα και πληροφορίες υψηλής ποιότητας, διασφαλίζοντας ότι τα αποτελέσματα είναι δίκαια, αντικειμενικά και συνεπή με τις νομικές απαιτήσεις. Η μεθοδολογία περιγράφεται λεπτομερώς σε ειδικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής¹¹.

Αφού προσδιοριστούν τα κράτη μέλη που υφίστανται μεταναστευτική πίεση και ληφθούν υπόψη τα πορίσματα της έκθεσης, συμπεριλαμβανομένης της προβολής των τάσεων για το επόμενο έτος, η Επιτροπή προτείνει επίσης το επίπεδο των συνεισφορών αλληλεγγύης που θα πρέπει να δοθούν στα κράτη μέλη που υφίστανται μεταναστευτική πίεση. Οι συνεισφορές αλληλεγγύης των κρατών μελών μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές:

- **μετεγκατάσταση**, η οποία συνίσταται στη μεταφορά αιτούντων από κράτη μέλη που υφίστανται μεταναστευτική πίεση σε άλλα συνεισφέροντα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να χρησιμοποιούν αντισταθμίσεις ευθύνης, μια μορφή αλληλεγγύης στο πλαίσιο της οποίας τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις μπορούν να προσφερθούν, εάν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, να αναλάβουν την ευθύνη αιτούντων που βρίσκονται ήδη στο έδαφος τους από κράτη μέλη που υφίστανται μεταναστευτική πίεση·
- **χρηματοδοτικές συνεισφορές**, οι οποίες συνίστανται σε μεταφορές ποσών από τα συνεισφέροντα κράτη μέλη στον προϋπολογισμό της Ένωσης, με στόχο δράσεις για τη

επιβολής του νόμου, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>.

¹⁰ Οδηγία (ΕΕ) 2024/1346 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>.

¹¹ SWD(2025) 792 — Methodology for the purposes of Commission implementing decision pursuant to Article 11 of Regulation (EU) 2024/1351 of the European Parliament and of the Council [Μεθοδολογία για τους σκοπούς της εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου].

στήριξη των επωφελούμενων κρατών μελών —π.χ. όσον αφορά τη διαχείριση των συστημάτων τους μετανάστευσης, ασύλου και υποδοχής και τη διαχείριση των συνόρων— ή για τη χρηματοδότηση, μέσω του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, έργων και δράσεων που αφορούν την εξωτερική διάσταση της μετανάστευσης, μεταξύ άλλων με στόχο τη μείωση των αντικανονικών αφίξεων και την αύξηση των επιστροφών·

- **εναλλακτικά μέτρα αλληλεγγύης**, τα οποία μπορούν να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, υλική ή τεχνική βοήθεια σε είδος, μεταξύ άλλων για τη διαχείριση των συνόρων.

Τα μέτρα αλληλεγγύης θα προσδιοριστούν στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου που θα εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 57 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 για τη θέσπιση της **ετήσιας δεξαμενής αλληλεγγύης** (στο εξής: δεξαμενή αλληλεγγύης), βάσει πρότασης της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 12 του εν λόγω κανονισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 57 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, τα κράτη μέλη πρέπει να συμφωνήσουν ως προς το μέγεθος της δεξαμενής αλληλεγγύης για το επόμενο έτος και τον τρόπο συνεισφοράς κάθε κράτους μέλους, ανάλογα με το μερίδιο που του αναλογεί και σύμφωνα με τη διαδικασία ανάληψης δεσμεύσεων που διεξάγεται στο φόρουμ αλληλεγγύης υψηλού επιπέδου της ΕΕ. Το Συμβούλιο, στην απόφασή του, θα πρέπει να αποτυπώνει το αποτέλεσμα της διαδικασίας ανάληψης δεσμεύσεων σε σχέση με τις ανάγκες που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη υπό πίεση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη χρήση των αντισταθμίσεων ευθύνης.

Στη συνέχεια, τα κράτη μέλη που θεωρεί η Επιτροπή ότι υφίστανται μεταναστευτική πίεση θα αποκτούν πρόσβαση στη δεξαμενή αλληλεγγύης και δεν θα υποχρεούνται να καταβάλουν τις συνεισφορές αλληλεγγύης για τις οποίες έχουν δεσμευτεί, ενώ στα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν σημαντική μεταναστευτική κατάσταση θα μπορεί να χορηγείται, κατόπιν αιτήματός τους, πλήρης ή μερική μείωση των συνεισφορών αλληλεγγύης τους από το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, τα συνεισφέροντα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να υλοποιήσουν τις δεσμεύσεις τους έναντι επωφελούμενου κράτους μέλους, όταν η Επιτροπή έχει εντοπίσει στο εν λόγω κράτος μέλος συστημικές παραλείψεις όσον αφορά τους κανόνες περί ευθύνης βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν σοβαρές αρνητικές συνέπειες για τη λειτουργία του συστήματος.

Πέραν της δεξαμενής αλληλεγγύης, το σύμφωνο θεσπίζει **μόνιμη εργαλειοθήκη της ΕΕ για τη μεταναστευτική στήριξη**, η οποία συνίσταται στην παροχή επιχειρησιακής και τεχνικής βοήθειας από τα αρμόδια όργανα, υπηρεσίες και οργανισμούς της Ένωσης· στη στήριξη που παρέχεται από τα ενωσιακά ταμεία και μέσω άλλων πηγών χρηματοδότησης· στη χορήγηση παρεκκλίσεων από το κεκτημένο της Ένωσης για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων μεταναστευτικών προκλήσεων· στην ενεργοποίηση του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης· στη λήψη μέτρων για τη διευκόλυνση των δραστηριοτήτων επιστροφής και επανένταξης· στην ανάληψη ενισχυμένων δράσεων και διατομεακών δραστηριοτήτων σχετικά με την εξωτερική διάσταση της μετανάστευσης· στην εφαρμογή ενισχυμένης διπλωματικής και πολιτικής προσέγγισης· στη χάραξη συντονισμένων στρατηγικών επικοινωνίας· στη στήριξη αποτελεσματικών και βασισμένων στα ανθρώπινα δικαιώματα μεταναστευτικών πολιτικών σε τρίτες χώρες, ή στην προώθηση της νόμιμης μετανάστευσης και της ορθά διαχειριζόμενης κινητικότητας. Η εργαλειοθήκη της ΕΕ για τη στήριξη της μετανάστευσης είναι διαθέσιμη στα κράτη μέλη και μπορεί να προσαρμοστεί στις ιδιαίτερες ανάγκες τους.

Το μέτρο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα κράτη μέλη που διατρέχουν κίνδυνο μεταναστευτικής πίεσης, τα οποία θα μπορούν να επωφεληθούν από την κατά προτεραιότητα πρόσβαση στην εν λόγω εργαλειοθήκη στήριξης. Η Επιτροπή θα παράσχει χρηματοδοτική στήριξη και θα συντονίσει επίσης, από κοινού με τους οργανισμούς, την πιθανή ιεράρχηση για την παροχή επιχειρησιακής στήριξης.

Εφαρμογή του συμφώνου — Πορεία των εργασιών

Από την έναρξη ισχύος του συμφώνου τον Ιούνιο του 2024 και μετά την έγκριση του κοινού σχεδίου εφαρμογής, τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη της Επιτροπής και των αρμόδιων οργανισμών της Ένωσης, έχουν εντείνει τις προσπάθειες για να μετουσιώσουν τη νομοθετική συμφωνία σε απτή πραγματικότητα και για να διασφαλίσουν ότι τα εθνικά τους συστήματα ασύλου, υποδοχής και μετανάστευσης θα είναι έτοιμα για την πλήρη εφαρμογή του συμφώνου το αργότερο έως τον Ιούνιο του 2026. Ταυτόχρονα, υπάρχει γενικότερη ανάγκη να επιταχυνθεί ο ρυθμός αυτών των μεταρρυθμίσεων.

Σε ολόκληρη την Ένωση, καθώς και σε εθνικό επίπεδο, μετά την αρχική φάση που οδήγησε στην κατάρτιση των εθνικών σχεδίων εφαρμογής και των σχετικών ρυθμίσεων διακυβέρνησης, το κέντρο βάρους έχει μετατοπιστεί. Πλέον στρέφεται **στη νομοθετική προσαρμογή, την πρακτική επιχειρησιακή λειτουργία και την εξεύρεση πόρων για τις μεταρρυθμίσεις.**

Μετά την τελευταία έκθεση, έχουν επιτευχθεί **σημαντικά ορόσημα** σε όλα τα επίπεδα, όπως η κατάρτιση εθνικών στρατηγικών και σχεδίων έκτακτης ανάγκης, η προσαρμογή των εθνικών νομικών πλαισίων και η έκδοση του εκτελεστικού κανονισμού της Επιτροπής για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351¹². Ο αριθμός των κρατών μελών που αναμένεται να επιτύχουν τους στόχους τους όσον αφορά την «επαρκή ικανότητα» για τη νέα διαδικασία στα σύνορα έχει αυξηθεί, και έχει ξεκινήσει η δοκιμή του Eurodac.

Ταυτόχρονα, οι **εναπομένουσες προκλήσεις γίνονται πιο ξεκάθαρες**. Αυτό ισχύει ιδίως όσον αφορά τη θέση του Eurodac σε λειτουργία, τη δρομολόγηση της διαδικασίας στα σύνορα και την ανάγκη για έγκαιρη δημιουργία των απαραίτητων υποδομών, πλήρωση των απαιτούμενων θέσεων και θέσπιση των διοικητικών ρυθμίσεων. Σε ολόκληρη την Ένωση, οι ρυθμίσεις για τον έλεγχο διαλογής αναμένεται να οριστικοποιηθούν σύντομα και η ικανότητα υποδοχής να προσαρμοστεί στο νέο πλαίσιο, εξέλιξη η οποία θα διασφαλίζει επαρκή ικανότητα και κατάλληλα πρότυπα. Αν και τα περισσότερα κράτη μέλη το έχουν πράξει, θα πρέπει να συμφωνηθούν οι εκκρεμείς ρυθμίσεις σχετικά με την παρακολούθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την παροχή νομικών συμβουλών.

Η Επιτροπή και όλα τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν τη συνεργασία τους προκειμένου να διασφαλίσουν ότι ο δημοσιονομικός προγραμματισμός ευθυγραμμίζεται αποτελεσματικά με τα εθνικά σχέδια και ότι τα βασικά στοιχεία του νέου πλαισίου χρηματοδοτούνται επαρκώς, είτε από ενωσιακά είτε από εθνικά κονδύλια.

Στο παράρτημα αποτυπώνεται λεπτομερώς η κατάσταση όσον αφορά την εφαρμογή του Συμφώνου.

¹² Εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1560/2003 της Επιτροπής.

III. Στρατηγική εικόνα της κατάστασης στον τομέα του ασύλου, της υποδοχής και της μετανάστευσης

Τα στοιχεία της παρούσας έκθεσης στηρίζουν την απόφαση της Επιτροπής για την επακριβή αποτύπωση της μεταναστευτικής κατάστασης στα κράτη μέλη καθώς και την πρόταση της Επιτροπής να εκδοθεί εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για τη θέσπιση της ετήσιας δεξαμενής αλληλεγγύης που είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κατάστασης. Με βάση τα στοιχεία αυτά, η έκθεση παρέχει ολοκληρωμένη και στρατηγική εικόνα της κατάστασης, η οποία χρησιμεύει επίσης ως εργαλείο έγκαιρης προειδοποίησης και ευαισθητοποίησης για την Ένωση στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου.

Η στρατηγική εικόνα της κατάστασης αποτελείται από: α) **ανάλυση** των κυριότερων εξελίξεων στον τομέα του ασύλου, της υποδοχής και της μετανάστευσης στην Ένωση και σε όλα τα κράτη μέλη κατά τη 12μηνη περίοδο μεταξύ 1ης Ιουλίου 2024 και 30ής Ιουνίου 2025· και β) **προβολή** για το 2026, καθώς και πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο **ετοιμότητας** της Ένωσης και των κρατών μελών όσον αφορά την ανταπόκριση και την προσαρμογή στις αναμενόμενες τάσεις. Στην επισκόπηση της παρούσας έκθεσης περιλαμβάνονται επίσης τα αποτελέσματα της παρακολούθησης που πραγματοποίησε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (στο εξής: Frontex) και της αξιολόγησης που διενεργήθηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/922¹³.

Τα αποτελέσματα βασίζονται σε ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα και πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη, τους αρμόδιους οργανισμούς της Ένωσης¹⁴ και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης. Η ανάλυση και η προβολή βασίζονται επίσης στα αποτελέσματα των τακτικών ανταλλαγών στο πλαίσιο του ενωσιακού δικτύου στρατηγικής για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων¹⁵.

Η στρατηγική εικόνα της κατάστασης περιλαμβάνεται στην παρούσα έκθεση και συμπληρώνεται με το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής το οποίο περιέχει τη στατιστική ανάλυση που υποστηρίζει την ανάλυση της έκθεσης, με το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής το οποίο παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες προς υποστήριξη της

¹³ Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης που διενεργήθηκε από τον Οργανισμό για το Άσυλο καθώς και της παρακολούθησης βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356 που αναφέρεται στο άρθρο 9 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 δεν είναι διαθέσιμα, δεδομένου ότι οι εν λόγω μηχανισμοί παρακολούθησης δεν έχουν τεθεί ακόμη σε λειτουργία.

¹⁴ Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA), ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ), ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA) και ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA).

¹⁵ Το δίκτυο στρατηγικής, ένα από τα πρώτα μέτρα του συμφώνου, είναι το επιχειρησιακό πλαίσιο στο οποίο συμμετέχουν τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη της ΕΕ με σκοπό την παρακολούθηση και την πρόβλεψη των μεταναστευτικών ροών και καταστάσεων. Θεσπίστηκε με τη σύσταση (ΕΕ) 2020/1366 της Επιτροπής, της 23ης Σεπτεμβρίου 2020, σχετικά με έναν ενωσιακό μηχανισμό για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων ([EUR-Lex — 32020H1366 — EL — EUR-Lex](#)).

ανάλυσης¹⁶, καθώς και με το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που περιέχει τις λεπτομέρειες της προβολής για το 2026¹⁷.

α. Ανάλυση της κατάστασης όσον αφορά το άσυλο, την υποδοχή και τη μετανάστευση μεταξύ Ιουλίου 2024 και Ιουνίου 2025

Συνολικά, μεταξύ Ιουλίου 2024 και Ιουνίου 2025, **η μεταναστευτική κατάσταση στην Ένωση συνέχισε να βελτιώνεται** σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Οι αντικανονικές αφίξεις στην ΕΕ, οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας και οι μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις μειώθηκαν¹⁸, συνεχίζοντας μια σταθερή τάση που έχει ήδη παρατηρηθεί από το 2024. Αυτό οφείλεται επίσης στις κοινές προσπάθειες της Επιτροπής και των κρατών μελών για την ενίσχυση της συνεργασίας με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης και τη θωράκιση των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης.

Αντικανονική μετανάστευση στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης¹⁹

Οι παράνομες διελύσεις των συνόρων (στο εξής: ΠΔΣ)²⁰ στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης **μειώθηκαν κατά 35 % σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024**. Πρωτικές τάσεις παρατηρήθηκαν κατά μήκος των περισσότερων μεταναστευτικών οδών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στις οποίες καταγράφονται οι περισσότερες παράνομες διελύσεις των συνόρων προς την Ένωση.

¹⁶ Το έγγραφο SWD(2025) 790, που υποστηρίζει την ανάλυση της κατάστασης όσον αφορά το άσυλο, την υποδοχή και τη μετανάστευση στην Ένωση και στα κράτη μέλη, και το έγγραφο SWD(2025) 793, που στηρίζει στατιστικά την εν λόγω ανάλυση χαρακτηρίζονται ευαίσθητα, καθώς αναφέρουν στοιχεία τα οποία δεν πρέπει να κοινοποιηθούν, δεδομένης της λεπτομέρειας των πληροφοριών που περιέχουν και του κινδύνου παρεμπόδισης των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της Επιτροπής και των οργανισμών της Ένωσης.

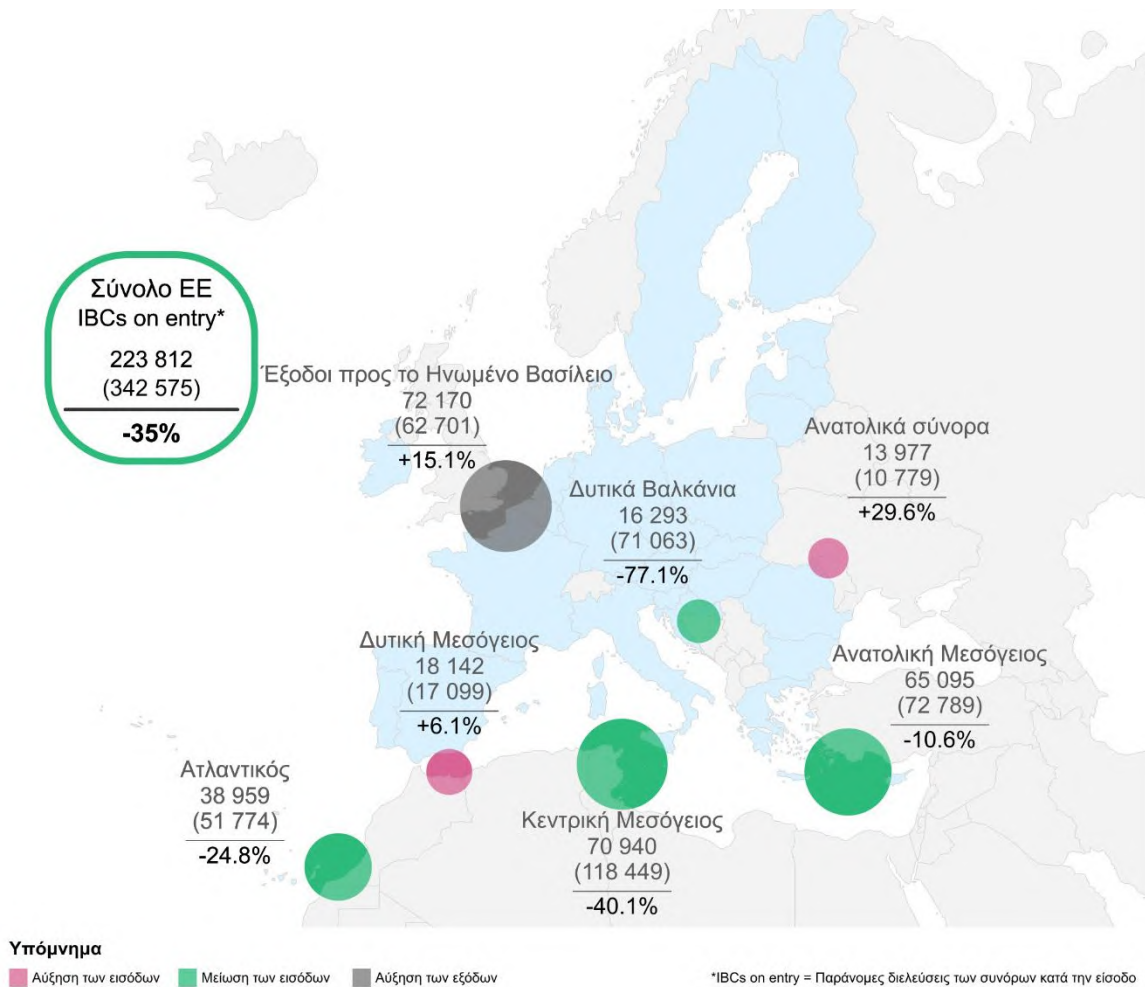
¹⁷ Το έγγραφο SWD(2025) 791, το οποίο παρέχει την προβολή που προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το έτος για το 2026, φέρει την ένδειξη «RESTREINT UE/EU RESTRICTED».

¹⁸ Δεδομένου ότι η παρούσα έκθεση καλύπτει την περίοδο από την 1η Ιουλίου 2024 έως τις 30 Ιουνίου 2025, η σύγκριση από έτος σε έτος (στο εξής: προηγούμενη περίοδος αναφοράς) αφορά τη 12μηνη περίοδο από την 1η Ιουλίου 2023 έως τις 30 Ιουνίου 2024.

¹⁹ Η ανάλυση στην παρούσα ενότητα βασίζεται σε δεδομένα του Frontex.

²⁰ Ο αριθμός των παράνομων διελύσεων των συνόρων αναφέρεται στον αριθμό των υπηκόων τρίτων χωρών ή της ΕΕ ή συνδεδεμένων χωρών Σένγκεν οι οποίοι εντοπίζονται από τις αρχές των κρατών μελών κατά την είσοδό τους ή κατά την απόπειρα παράνομης εξόδου τους από το έδαφος μέσω συνοριακών σημείων διέλευσης στα εξωτερικά σύνορα. Ωστόσο, είναι πιθανό υπήκοος τρίτης χώρας να εντοπιστεί περισσότερες από μία φορές να εισέρχεται/εξέρχεται παράνομα από το έδαφος κράτους μέλους.

Γράφημα 1 — Παράνομη διέλευση των συνόρων ανά μεταναστευτική οδό²¹

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του Frontex από το JRC.

Ενώ η μεταναστευτική κατάσταση στην **Ελλάδα** παρέμεινε συνολικά σταθερή, η χώρα κατέγραψε τον υψηλότερο αριθμό ΠΑΣ σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της²², καθώς και τις περισσότερες ΠΑΣ κατά μήκος της διαδρομής της Ανατολικής Μεσογείου (πάνω από 60 000 ΠΑΣ), κυρίως από την Τουρκία και τη Λιβύη, με σημαντική αύξηση των αφίξεων που καταγράφηκαν στην Κρήτη. Στην **Κύπρο**, οι ΠΑΣ μειώθηκαν σημαντικά, κυρίως λόγω της μείωσης των αναχωρήσεων από τη Συρία και τον Λίβανο — μεταξύ άλλων λόγω της πτώσης του καθεστώτος Άσαντ και της αυξημένης συνεργασίας με τις λιβανικές αρχές. Ωστόσο, σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της, η Κύπρος εξακολουθεί να βρίσκεται στην τρίτη θέση στην Ένωση όσον αφορά τις αντικανονικές αφίξεις — σχεδόν 3 000 ΠΑΣ. Στη **Βουλγαρία** οι ΠΑΣ μειώθηκαν ελαφρώς, με τις αντικανονικές αφίξεις να προέρχονται από την Τουρκία.

²¹ Στον χάρτη αυτό περιλαμβάνονται διαδρομές με περισσότερες από 500 παράνομες διελύσεις των συνόρων.

²² Ο υπολογισμός προέκυψε από τη σύγκριση του μεριδίου κάθε κράτους μέλους στον εν λόγω δείκτη με το μερίδιό του στο ΑΕΠ και τον πληθυσμό. Το μερίδιο κάθε κράτους μέλους στο ΑΕΠ και τον πληθυσμό υπολογίζεται σύμφωνα με την κλείδα αναφοράς που προβλέπεται στο άρθρο 66 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, με βάση στοιχεία της Eurostat.

Στην **Ιταλία** και την **Ισπανία**, οι ΠΔΣ μειώθηκαν σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024, παρά το γεγονός ότι οι σχετικοί αριθμοί παρέμειναν υψηλοί σε απόλυτες τιμές. Οι αναχωρήσεις προς την Ιταλία μειώθηκαν, εν μέρει λόγω της στενότερης συνεργασίας με τις αρχές της Τυνησίας²³ και των αυστηρότερων συνοριακών ελέγχων στα τουρκικά σύνορα. Οι αναχωρήσεις από τη Λιβύη παρέμειναν υψηλές και αυξήθηκαν περαιτέρω, καθώς τα δίκτυα παράνομης διακίνησης εκμεταλλεύτηκαν την αυξανόμενη αστάθεια στην περιοχή. Οι ΠΔΣ προς την Ισπανία μειώθηκαν λόγω της μείωσης των αφίξεων κατά μήκος της διαδρομής του Ατλαντικού προς τις Κανάριες Νήσους, μετά την ενισχυμένη διμερή και ενωσιακή συνεργασία με χώρες της Δυτικής Αφρικής, ιδίως με τη Μαυριτανία²⁴ και τη Σενεγάλη. Η ενισχυμένη επιτήρηση των συνόρων στη Μαυριτανία και στη Σενεγάλη οδήγησε τους διακινητές να ανακατευθύνουν τις αναχωρήσεις μέσω της Γουινέας Μπισάου, της Γουινέας και της Γκάμπιας. Στη διαδρομή της Δυτικής Μεσογείου, η Αλγερία ήταν το κύριο σημείο αναχώρησης —αντιπροσωπεύοντας το 79 % των ΠΔΣ στη συγκεκριμένη διαδρομή— και κατέγραψε αυξημένες ΠΔΣ προς τις Βαlearίδες Νήσους. Οι αναχωρήσεις από το Μαρόκο μειώθηκαν σημαντικά ως αποτέλεσμα της στενότερης διμερούς συνεργασίας με την Ισπανία και της ενισχυμένης επιτήρησης των συνόρων.

Κατά μήκος της **Μάγλης**, οι αναχωρήσεις από τη Γαλλία προς το Ηνωμένο Βασίλειο (ΠΔΣ στην έξοδο) αυξήθηκαν κατά 15 % σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024. Παρά το γεγονός ότι οι προσπάθειες διαχείρισης των συνόρων στη Γαλλία απέτρεψαν την έξοδο του 40 % των άνω των 72 000 καταχωρισμένων ΠΔΣ από τη Γαλλία στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι επιτυχείς διελεύσεις (αφίξεις στο Ηνωμένο Βασίλειο) αυξήθηκαν κατά περίπου 35 % σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024.

Στην περιοχή των **Δυτικών Βαλκανίων**, οι αντικανονικές αφίξεις μειώθηκαν σημαντικά σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024. Η εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια²⁵ παρείχε πολιτική, οικονομική και επιχειρησιακή στήριξη όσον αφορά τη διαχείριση της μετανάστευσης στην περιοχή²⁶. Οι ενισχυμένοι αστυνομικοί έλεγχοι, που διατάραξαν τις δραστηριότητες παράνομης διακίνησης μεταναστών, καθώς και η μείωση των ΠΔΣ στη διαδρομή της Ανατολικής Μεσογείου συνέβαλαν επίσης στη μείωση του αριθμού των αντικανονικών αφίξεων. Ο διάδρομος μεταξύ Βοσνίας και Ερζεγοβίνης – Κροατίας παρέμεινε ο πλέον χρησιμοποιούμενος, αν και με λιγότερες ΠΔΣ απ’ ό,τι την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024. Από τα τέλη Οκτωβρίου του 2023 παρατηρήθηκε αυξημένη μεταναστευτική δραστηριότητα κατά μήκος αυτού του διαδρόμου, αφότου οι διακινητές ανακατεύθυναν τις δραστηριότητές τους προς το συγκεκριμένο τμήμα των συνόρων, ώστε να αποφύγουν τις αυξημένες αστυνομικές επιχειρήσεις στη Σερβία. Κατά την περίοδο αναφοράς,

²³ Μνημόνιο συνεννόησης για μια στρατηγική και συνολική εταιρική σχέση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τυνησίας, το οποίο υπογράφηκε τον Ιούλιο του 2023.

²⁴ Κοινή δήλωση για τη θέσπιση εταιρικής σχέσης για τη μετανάστευση μεταξύ της Ισλαμικής Δημοκρατίας της Μαυριτανίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία δρομολογήθηκε τον Μάρτιο του 2024.

²⁵ Σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια, της 5ης Δεκεμβρίου 2022, διαθέσιμο στη διεύθυνση https://home-affairs.ec.europa.eu/eu-action-plan-western-balkans_el.

²⁶ Τον Ιούνιο του 2025 υπεγράφη συμφωνία περί καθεστώτος νέας γενιάς με τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η οποία επιτρέπει στους αξιωματικούς του μόνιμου σώματος του Frontex να συνεργάζονται με τις τοπικές αρχές διαχείρισης των συνόρων με εκτελεστικές αρμοδιότητες, δίνοντας το δικαίωμα σε ολόκληρη την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων (με εξαίρεση το Κόσοβο — ονομασία που χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου) να καλύπτεται από τέτοιες συμφωνίες και τις επακόλουθες αποστολές.

η **Κροατία** κατέγραψε το 76 % των αφίξεων στην περιοχή —πάνω από 12 000 ΠΔΣ— και τον δεύτερο υψηλότερο αριθμό ΠΔΣ σε ενωσιακό επίπεδο σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της.

Στα **ανατολικά σύνορα της Ένωσης**, ο αριθμός των ΠΔΣ παρέμεινε χαμηλός και σχετικά σταθερός. Οι περισσότερες από τις εν λόγω ΠΔΣ αφορούσαν Ουκρανούς υπηκόους οι οποίοι έφτασαν αντικανονικά στη Ρουμανία και ζήτησαν προσωρινή προστασία. Οι ενέργειες της Ρωσίας και της Λευκορωσίας εξακολουθούν να επηρεάζουν τη μεταναστευτική δυναμική στα ανατολικά σύνορα, ιδίως στην **Πολωνία**, τη **Λετονία**, τη **Λιθουανία**, τη **Φινλανδία** και την **Εσθονία**. Ως απάντηση στις συνεχιζόμενες προσπάθειες εργαλειοποίησης της μετανάστευσης με κρατική υποστήριξη, ενίσχυσαν τους συνοριακούς ελέγχους, μειώνοντας τον αριθμό των ΠΔΣ από τη Λευκορωσία (1 421 ΠΔΣ, εκ των οποίων το 82 % προς την Πολωνία). Ο κίνδυνος εργαλειοποίησης της μετανάστευσης παραμένει σοβαρή πρόκληση για τη μετανάστευση και την ασφάλεια, επιπλέον των ενίοτε βίαιων επεισοδίων και των προσπαθειών διέλευσης των συνόρων. Η Πολωνία δημιούργησε ζώνη ασφαλείας κατά μήκος των συνόρων της και περιορίζει προσωρινά το δικαίωμα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας στα εν λόγω σύνορα, περιορισμός από τον οποίο εξαιρούνται οι ευάλωτες ομάδες. Επιπλέον, η Λετονία και η Λιθουανία ενίσχυσαν τα μέτρα επιτήρησης στα σύνορά τους με τη Λευκορωσία. Η Εσθονία έχει εντείνει τα μέτρα διαχείρισης των συνόρων στα σύνορα με τη Ρωσία, ενώ η Φινλανδία έχει κλείσει τα σημεία διέλευσης με τη Ρωσία από τον Νοέμβριο του 2023 ως απάντηση στις απόπειρες της Ρωσίας να εργαλειοποιήσει τη μετανάστευση. Έκτοτε, η μεταναστευτική κατάσταση στα σύνορα με τη Ρωσία έχει παραμείνει σχετικά ήρεμη, διαπίστωση που ισχύει και για την Εσθονία.

Μεταξύ Ιουλίου 2024 και Ιουνίου 2025 εκδόθηκε **άρνηση εισόδου** σε περισσότερα από 110 000 άτομα στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης, κυρίως στα χερσαία (55 %) και στα εναέρια (41 %) σύνορα. Στις περισσότερες περιπτώσεις η άρνηση εισόδου οφειλόταν στην απουσία ή τη μη εγκυρότητα εγγράφων²⁷. Η Πολωνία, η Κροατία, η Γαλλία και η Ρουμανία κατέγραψαν τους υψηλότερους αριθμούς σε απόλυτες τιμές, ενώ η Κροατία, η Λετονία και η Εσθονία εξέδωσαν τις περισσότερες αρνήσεις σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό τους. Οι περισσότερες αρνήσεις εισόδου αφορούσαν Ουκρανούς²⁸, Αλβανούς, Μολδαβούς και Τούρκους.

Όπως επισημαίνεται στην έκθεση του 2025 για την κατάσταση του Σένγκεν, απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες για τη βελτίωση **της ποιότητας και της ανθεκτικότητας των εξωτερικών συνόρων του χώρου Σένγκεν**, ιδίως υπό το πρίσμα της κλιμάκωσης των απειλών κατά της ασφάλειας²⁹. Η αξιολόγηση τρωτότητας που διενήργησε ο Frontex το 2025 κατέληξε σε ενθαρρυντικά συμπεράσματα³⁰. Ωστόσο, η αξιολόγηση επισήμανε επίσης ότι οι ικανότητες για

²⁷ Σ' αυτές περιλαμβάνονταν περιπτώσεις στις οποίες υπήκοοι τρίτων χωρών υπερέβησαν την επιτρεπόμενη διάρκεια των 90 ημερών εντός περιόδου 180 ημερών ή δεν διέθεταν έγκυρη θεώρηση ή άδεια διαμονής.

²⁸ Ουκρανοί που δεν διέθεταν έγκυρες άδειες ή δεν καλύπτονταν από προσωρινή προστασία.

²⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Έκθεση για την κατάσταση του Σένγκεν 2025», [EUR-Lex - 52025DC0185 - EL - EUR-Lex](#).

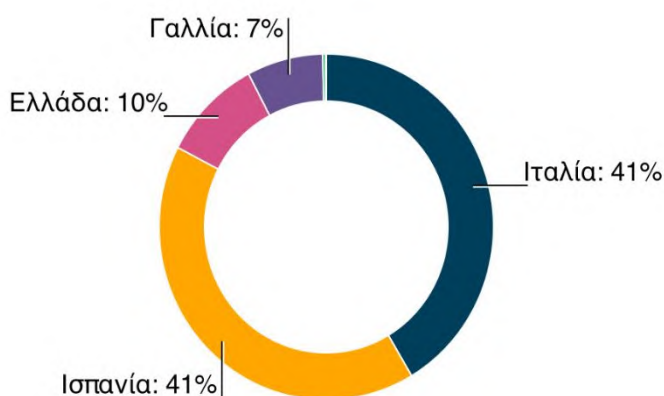
³⁰ Όπως αναφέρθηκε από τον Frontex, ο συνολικός αριθμός των τρωτών σημείων που εντοπίστηκαν όσον αφορά τις ικανότητες και την ετοιμότητα των συνοριακών ελέγχων στα κράτη μέλη παρουσιάζει συνολικά αισθητή πτωτική τάση, σύμφωνα με όσα ανέφερε ο Frontex στη δημοσίευση με τίτλο «[The 2025 Vulnerability Assessment brings an encouraging outcome](#)» (Η αξιολόγηση τρωτότητας του 2025 καταγράφει ενθαρρυντικά αποτελέσματα).

τη διαχείριση της μετανάστευσης στα σύνορα πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω σε ορισμένα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων με τη διάθεση επαρκών ανθρώπινων πόρων για τη διενέργεια ελέγχων διαλογής και απενημέρωσης. Ταυτόχρονα, η διασφάλιση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα σύνορα εξακολουθεί να αποτελεί συνήθη πρόκληση, ιδίως στο πλαίσιο της εργαλειοποίησης της μετανάστευσης.

Αφίξεις διά θαλάσσης μετά από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης³¹

Ο αριθμός των υπηκόων τρίτων χωρών που αποβιβάστηκαν στην Ένωση μετά από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης μειώθηκε κατά 36 % σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024. Από την 1η Ιουλίου 2024 έως τις 30 Ιουνίου 2025, σχεδόν 97 000 άτομα αποβιβάστηκαν στην Ένωση μετά από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης. **Στην Ιταλία και την Ισπανία μαζί αποβιβάστηκε πάνω από το 80 % των εν λόγω ατόμων.**

Γράφημα 2 — Άτομα που αποβιβάστηκαν μετά από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του Frontex από το JRC.

Η παροχή συνδρομής σε οποιοδήποτε πρόσωπο που βρίσκεται σε κίνδυνο στη θάλασσα συνιστά νομική υποχρέωση των κρατών μελών, η οποία κατοχυρώνεται τόσο στο διεθνές όσο και στο ενωσιακό δίκαιο³². Οι προσπάθειες άφιξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση με μη αξιόπλοα σκάφη εξακολούθησαν να προκαλούν απώλειες ζωών μεταναστών στη θάλασσα, με τουλάχιστον 3 000 να έχουν δηλωθεί νεκροί ή αγνοούμενοι στη θάλασσα κατά την περίοδο αναφοράς. Οι διαδρομές της Κεντρικής Μεσογείου και του Ατλαντικού παρέμειναν οι πλέον θανατηφόρες θαλάσσιες οδοί προς την Ένωση³³. Οι θαλάσσιες διελεύσεις με μικρά σκάφη από τη **Γαλλία** προς το Ηνωμένο Βασίλειο μέσω της **Μάγχης**, οι οποίες διευκολύνονται από δίκτυα παράνομης διακίνησης, αποτέλεσαν σημαντική πρόκληση για τις γαλλικές αρχές που συμμετέχουν σε επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης. Τα δίκτυα παράνομης διακίνησης διοργάνωσαν ταυτόχρονες αναχωρήσεις με υπερπλήρη σκάφη για να αποσταθεροποιήσουν τις

³¹ Η ανάλυση στην παρούσα ενότητα βασίζεται σε δεδομένα του Frontex.

³² Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2020 σχετικά με τις επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1365&qid=1763469166313>), ιδίως οι αιτιολογικές σκέψεις 5 και 7· κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για τον ορισμό και την πρόληψη της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής [[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC1001\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC1001(01))], ιδίως τα σημεία 4 και 5.

³³ [Στοιχεία | Missing Migrants Project](#). Πηγή: Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ).

αρχές, με αποτέλεσμα την αποβίβαση περίπου 7 000 ατόμων στη Γαλλία μετά από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης.

Διεθνής προστασία και προσωρινή προστασία στην Ένωση³⁴

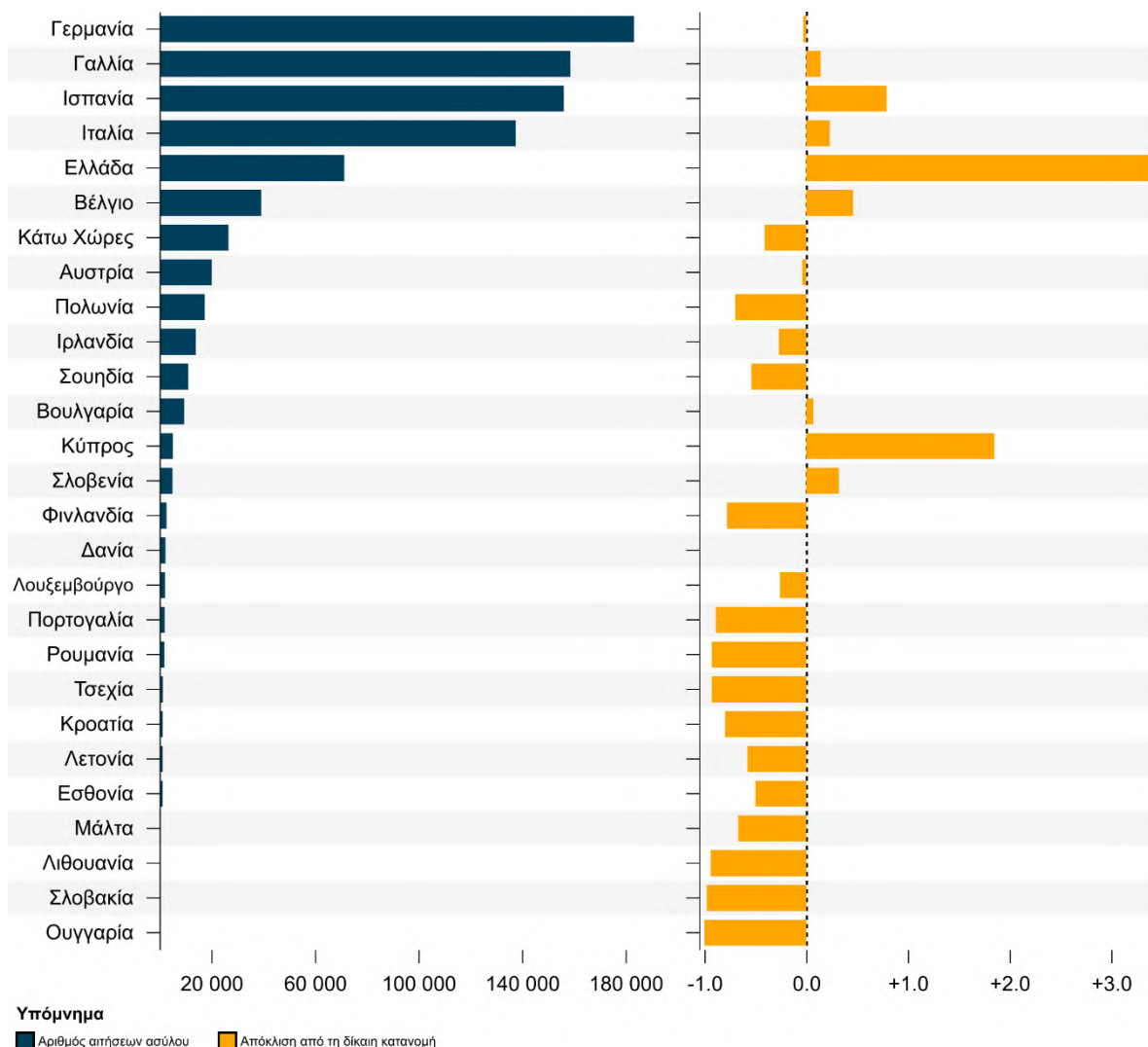
Οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας στην Ένωση μειώθηκαν κατά 21 % σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024, αν και παρέμειναν συνολικά υψηλές, καθώς υποβλήθηκαν στην Ένωση 871 000 αιτήσεις. Η μείωση οφειλόταν κυρίως στη μείωση των αντικανονικών αφίξεων και στη ραγδαία μείωση των αιτήσεων από Σύριους υπηκόους. **Τα κράτη μέλη εξέδωσαν 271 000 αποφάσεις για τη χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας³⁵, αριθμός που συνιστά μείωση κατά 20 % σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024³⁶.** Σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό τους, η Ελλάδα, η Αυστρία και η Κύπρος ήταν τα κύρια κράτη μέλη που χορήγησαν διεθνή προστασία. Σε απόλυτους όρους, η Γερμανία, η Γαλλία και η Ελλάδα εξέδωσαν τις περισσότερες θετικές αποφάσεις για αιτήσεις διεθνούς προστασίας, ενώ η Ισπανία ήταν η κύρια χώρα που χορήγησε ανθρωπιστικό καθεστώς, κυρίως σε πολίτες της Βενεζουέλας και της Κολομβίας.

³⁴ Η ανάλυση σχετικά με τη διεθνή προστασία και την προσωρινή προστασία βασίζεται σε στοιχεία του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (στο εξής: EUAA) και της Eurostat, αντίστοιχα.

³⁵ Περιλαμβάνονται οι πρωτοβάθμιες αποφάσεις και οι αποφάσεις επί προσφυγής ή επανεξέτασης με τις οποίες χορηγείται καθεστώς πρόσφυγα βάσει της σύμβασης της Γενεύης και καθεστώς επικουρικής προστασίας.

³⁶ Το ποσοστό αναγνώρισης διεθνούς προστασίας σε πρώτο βαθμό μειώθηκε σε 31 %, κυρίως λόγω των λιγότερων θετικών αποφάσεων που εκδόθηκαν για Σύριους, Αφγανούς και Ιρακινούς υπηκόους.

Γράφημα 3 — Αιτήσεις χορήγησης διεθνούς προστασίας από τα κράτη μέλη σε απόλυτες τιμές, και με βάση τον πληθυσμό και το ΑΕΠ τους³⁷

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του EUAA και της Eurostat (ΑΕΠ και πληθυσμός) από το JRC.

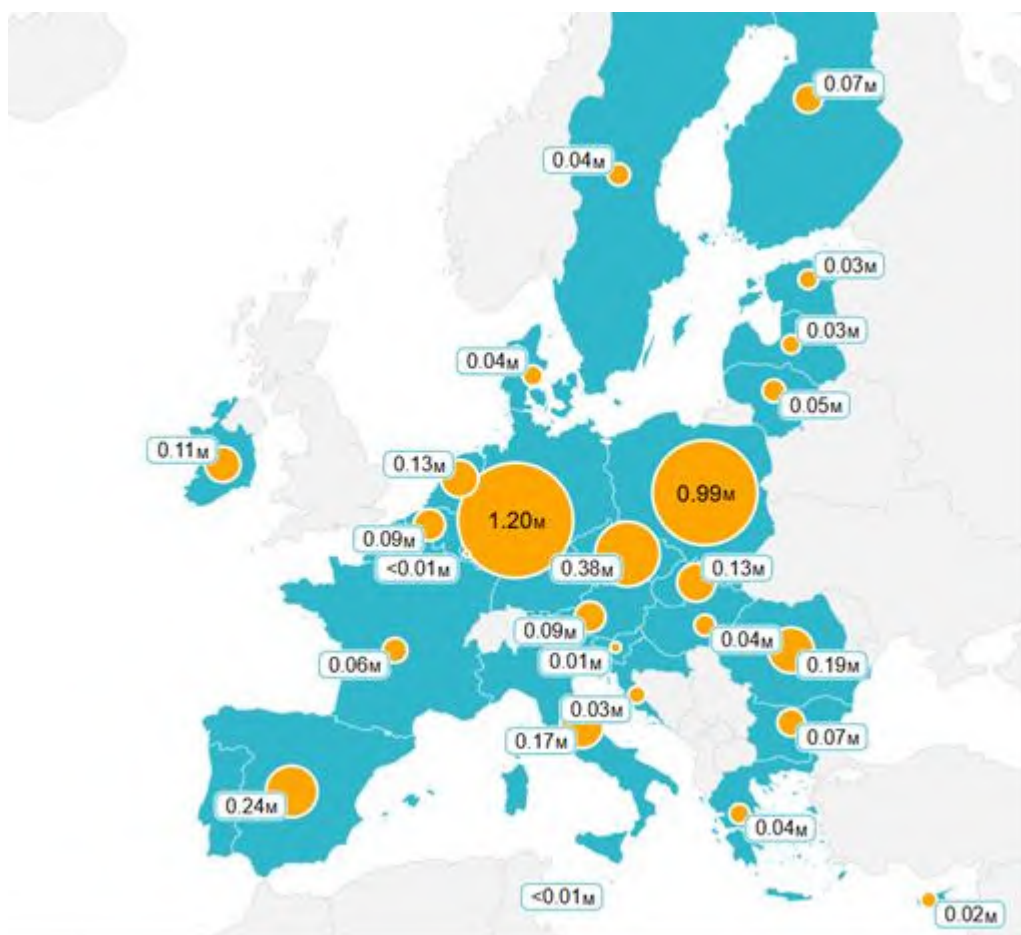
Η Ελλάδα και η Κύπρος έλαβαν τον μεγαλύτερο αριθμό αιτήσεων σε ενωσιακό επίπεδο σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό τους. Σε απόλυτους αριθμούς, η Γερμανία έλαβε τον μεγαλύτερο αριθμό αιτήσεων διεθνούς προστασίας —παρά τη μείωση κατά 40 % σε σύγκριση με την περίοδο Ιουνίου 2023 – Ιουνίου 2024—, ακολουθούμενη από τη Γαλλία, την Ισπανία και την Ιταλία. Πολίτες της Βενεζουέλας που ταξιδεύουν στην Ένωση υπό καθεστώς απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης υπέβαλαν πρωτοφανή αριθμό αιτήσεων διεθνούς προστασίας, κυρίως στην Ισπανία. Μικρότερος αριθμός αιτήσεων υποβλήθηκε από Αφγανούς υπηκόους, οι οποίοι ήταν, ωστόσο, η τρίτη κατά σειρά υπηκοότητα όσον αφορά τις αιτήσεις ασύλου. **Οι αιτήσεις ασυνόδευτων ανηλίκων μειώθηκαν επίσης κατά 25 % και αντιστοιχούσαν στο 3 % του συνόλου.** Σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό, η Ελλάδα, η Βουλγαρία και η Κύπρος έλαβαν τις περισσότερες αιτήσεις ασυνόδευτων ανηλίκων σε

³⁷ Ο υπολογισμός προέκυψε από τη σύγκριση του μεριδίου κάθε κράτους μέλους στον εν λόγω δείκτη με το μερίδιό του στο ΑΕΠ και τον πληθυσμό. Το μερίδιο κάθε κράτους μέλους στο ΑΕΠ και τον πληθυσμό υπολογίζεται σύμφωνα με την κλειδα αναφοράς που προβλέπεται στο άρθρο 66 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, με βάση στοιχεία της Eurostat.

ενωσιακό επίπεδο, με Αιγύπτιους ανηλίκους να υποβάλλουν όλο και περισσότερες αιτήσεις στην Ελλάδα. Σε απόλυτες τιμές, οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν πρωτίστως στη Γερμανία, την Ελλάδα και τις Κάτω Χώρες, κυρίως από Σύριους και Αφγανούς υπηκόους.

Αρκετά κράτη μέλη ανέστειλαν προσωρινά τη διεκπεραίωση αιτήσεων από Σύριους μετά την πτώση του καθεστώτος Άσαντ, ενώ οι Σύριοι εξακολούθησαν να αποτελούν τη μεγαλύτερη ομάδα αιτούντων διεθνή προστασία στην Ένωση, κυρίως στη Γερμανία.

Γράφημα 4 — Δικαιούχοι προσωρινής προστασίας στα κράτη μέλη

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων της Eurostat από το JRC.

Λόγω του συνεχιζόμενου επιθετικού πολέμου της Ρωσίας και της κλιμάκωσης των επιθέσεων κατά της Ουκρανίας, **4,3 εκατομμύρια άτομα έχουν λάβει καθεστώς προσωρινής προστασίας στην Ένωση** από τον Ιούνιο του 2025. Τα περισσότερα από αυτά εξακολουθούν να φιλοξενούνται στη Γερμανία και την Πολωνία — αντιπροσωπεύοντας το 51 % των συνολικών δικαιούχων στην Ένωση. Σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό, η Τσεχία φιλοξένησε τον μεγαλύτερο αριθμό δικαιούχων προσωρινής προστασίας, ακολουθούμενη από την Πολωνία, τη Σλοβακία και την Εσθονία. Οι Ουκρανοί συνέχισαν να φθάνουν στην Ένωση με σταθερό ρυθμό, ορισμένοι εκ των οποίων ταξιδεύοντας προσωρινά μετ' επιστροφής για επίσκεψη σε συγγενείς ή για εποχική εργασία. Μεταξύ Ιουλίου 2024 και Ιουνίου 2025 **καταγράφηκαν περισσότερες από 681 000 καταχωρίσεις προσωρινής προστασίας στην Ένωση**. Σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό, η Τσεχία πραγματοποίησε με διαφορά τον μεγαλύτερο αριθμό καταχωρίσεων προσωρινής προστασίας, ακολουθούμενη από την

Πολωνία, την Εσθονία, τη Λιθουανία, τη Βουλγαρία, τη Λετονία, τη Σλοβακία και την Κύπρο. Μεταξύ Ιουλίου 2024 και Ιουνίου 2025, Ουκρανοί υπήκοοι που αναζητούσαν πιο μακροπρόθεσμα καθεστώτα προστασίας υπέβαλαν αυξανόμενο αριθμό αιτήσεων διεθνούς προστασίας στην Ένωση, ιδίως στη Γαλλία και την Πολωνία.

Τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν πολλαπλές προκλήσεις όσον αφορά την ένταξη των δικαιούχων προσωρινής και διεθνούς προστασίας. Όπως διαπιστώθηκε στην ενδιάμεση επανεξέταση του σχεδίου δράσης 2021-2027 για την ενσωμάτωση και την ένταξη, προκλήσεις εξακολουθούν να υπάρχουν ιδίως στους τομείς της στέγασης, της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας³⁸. Οι μετανάστες που αναζητούν διεθνή προστασία ή επανενώνονται με μέλη της οικογένειάς τους τείνουν να έχουν χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης απ' ό,τι οι μετανάστες εργαζόμενοι. Επιπλέον, μακροπρόθεσμες έρευνες δείχνουν ότι, όσον αφορά την αγορά εργασίας, οι αιτούντες άσυλο επιτυγχάνουν αποτελέσματα συγκρίσιμα με τους ημεδαπούς μόνο μετά από 10 έτη διαμονής. Η παροχή κατάλληλης στέγης εξακολουθεί επίσης να αποτελεί πρόκληση: σύμφωνα με έρευνες, το 2023 περισσότεροι από ένας στους έξι μετανάστες στην Ένωση ζούσαν σε υπερπλήρεις κατοικίες (+ 70 % σε σύγκριση με τον γηγενή πληθυσμό)³⁹. Οι παράγοντες αυτοί επηρεάζουν αρνητικά τα αποτελέσματα της ένταξης, ασκώντας πρόσθετη πίεση στα συστήματα κοινωνικής προστασίας και στη λειτουργία του συστήματος υποδοχής.

Πάνω από το 75 % των δικαιούχων προσωρινής προστασίας είναι γυναίκες και παιδιά. Η στέγαση και η κοινωνική στήριξη διέφεραν μεταξύ των κρατών μελών. Τα περισσότερα κράτη μέλη άρχισαν να ενθαρρύνουν την αυτάρκεια και την οικονομική ανεξαρτησία, παρέχοντας σταδιακά πιο περιορισμένη στήριξη για τη στέγαση και τις κοινωνικές παροχές, επενδύοντας παράλληλα σε μέτρα ένταξης. Διάφορα μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη βελτίωσαν την ένταξη στην αγορά εργασίας, αν και η ένταξη των γυναικών στην εν λόγω αγορά εξακολουθεί να είναι πιο περίπλοκη λόγω ιδιαίτερων εμποδίων⁴⁰. Η σχολική φοίτηση των εκτοπισμένων παιδιών από την Ουκρανία διαφέρει και τα ποσοστά σχολικής φοίτησης ποικίλλουν, ενώ εξακολουθούν να υφίστανται συγκεκριμένες προκλήσεις για τα παιδιά με αναπηρία.

Μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις εντός της Ένωσης⁴¹

Αρκετά κράτη μέλη αντιμετώπισαν υψηλό αριθμό μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων μεταναστών και αιτούντων διεθνή προστασία εντός της Ένωσης. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013 (στο εξής: κανονισμός Δουβλίνο III)⁴², ο αιτών διεθνή προστασία δεν μπορεί να επιλέξει το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησής του. Οι

³⁸ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την ενδιάμεση επανεξέταση του σχεδίου δράσης της Επιτροπής για την ενσωμάτωση και την ένταξη 2021-2027, το οποίο συνοδεύει την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Κατάσταση εφαρμογής του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο» [SWD(2025)162 final], [EUR-Lex - 52025SC0162 - EN - EUR-Lex](#).

³⁹ ΟΟΣΑ / Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Δείκτες ένταξης των μεταναστών (2023): Εγκατάσταση, Εκδόσεις ΟΟΣΑ, Παρίσι, <https://doi.org/10.1787/1d5020a6-en>.

⁴⁰ UNHCR, *"A poverty assessment of Ukrainian refugees in neighbouring countries"* (Εκτίμηση της φτώχειας των Ουκρανών προσφύγων στις γειτονικές χώρες), 17 Μαρτίου 2025, σ. 14.

⁴¹ Η ανάλυση σχετικά με τις μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις βασίζεται στα δεδομένα του EUAA και του eu-LISA.

⁴² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, [ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/604/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/2013/604/oj)).

μετακινήσεις από ένα κράτος μέλος σε άλλο και οι παραλείψεις κατά την εφαρμογή των κανόνων περί ευθύνης του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 ασκούν ιδιαίτερη πίεση στα συστήματα ασύλου, μετανάστευσης και υποδοχής των κύριων χωρών προορισμού.

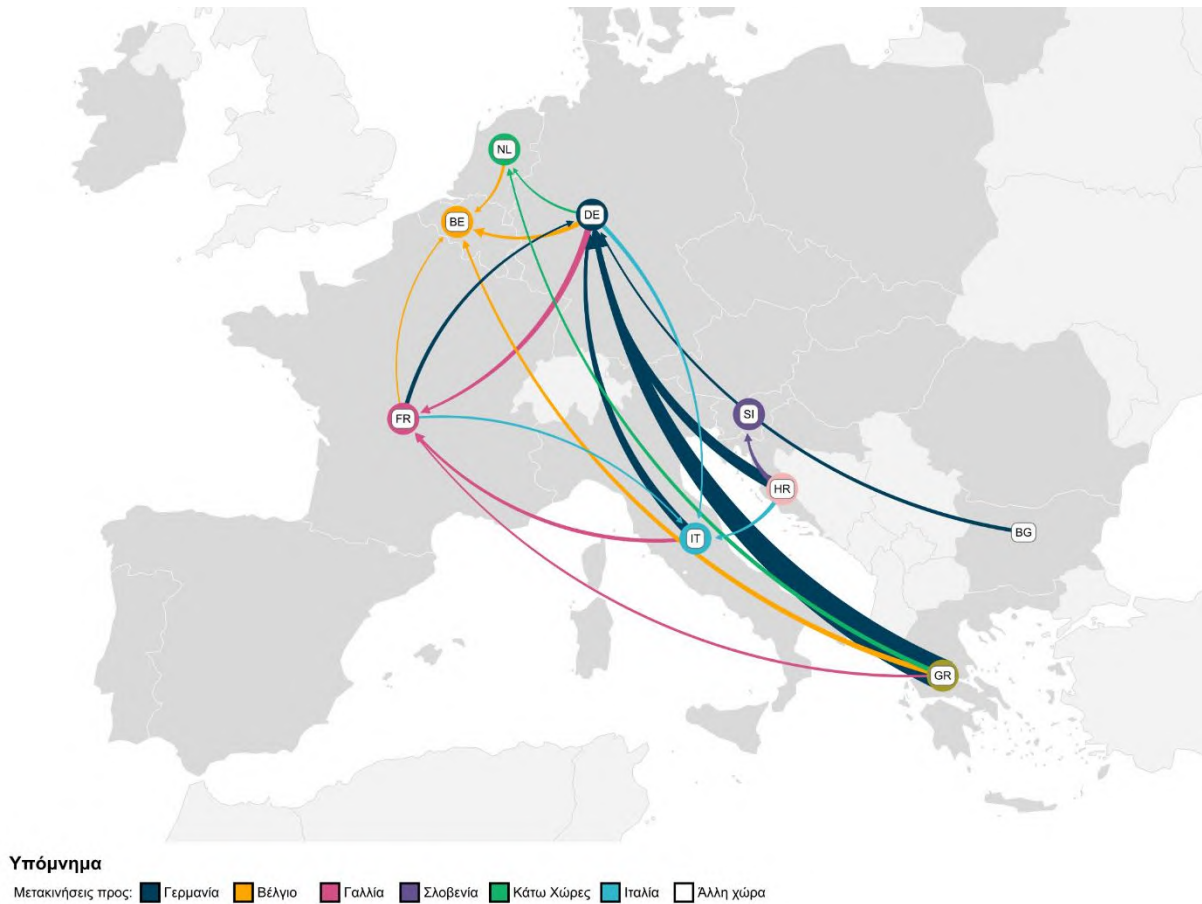
Μολονότι δεν υπάρχουν ακριβή δεδομένα που να αποτυπώνουν τις μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις, προσεγγιστικοί δείκτες παρουσιάζουν την κλίμακα και την κατεύθυνση των εν λόγω μετακινήσεων εντός της Ένωσης⁴³. Ο νέος κανονισμός και η νέα βάση δεδομένων Eurodac θα επιτρέψουν την ακριβέστερη παρακολούθηση των μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων⁴⁴. Προς το παρόν, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία του Eurodac, **οι μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις εντός της Ένωσης μειώθηκαν κατά περίπου 25 %** σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024⁴⁵, κυρίως μετά τη συνολική μείωση των αντικανονικών αφίξεων. Παρά τη μείωση αυτή, οι μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις εξακολούθησαν να αποτελούν πρόκληση για τις κύριες χώρες προορισμού. Κατά κανόνα, οι μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις πραγματοποιήθηκαν από χώρες πρώτης εισόδου στην Ένωση προς κράτη μέλη στο βορειοδυτικό τμήμα της Ένωσης. Σε απόλυτες τιμές, η Ελλάδα, η Γερμανία, η Κροατία, η Ιταλία και η Γαλλία ήταν οι κύριες χώρες αναχώρησης, ενώ η Γερμανία, η Γαλλία, το Βέλγιο, η Ιταλία και οι Κάτω Χώρες ήταν οι κύριες χώρες προορισμού των εν λόγω μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων. Οι κύριες διαδρομές στις οποίες καταγράφηκαν οι περισσότερες μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις ήταν από την Ελλάδα προς τη Γερμανία, από την Κροατία προς τη Γερμανία, από την Ιταλία προς τη Γερμανία και από την Ιταλία προς τη Γαλλία.

⁴³ Οι προσεγγιστικοί δείκτες περιλαμβάνουν δεδομένα που συλλέγονται για την παρακολούθηση της λειτουργίας του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 (γνωστά ως «στατιστικά στοιχεία βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου») και δεδομένα που αποθηκεύονται στο Eurodac — τη βάση δεδομένων δακτυλικών αποτυπωμάτων της ΕΕ [που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 603/2013], η οποία αποθηκεύει και συγκρίνει δακτυλικά αποτυπώματα ατόμων που έχουν υποβάλει αίτηση ασύλου ή έχουν συλληφθεί κατά την παράνομη διέλευσή τους των εξωτερικών συνόρων του χώρου Σένγκεν.

⁴⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1358 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή βιομετρικών δεδομένων προκειμένου να εφαρμόζονται αποτελεσματικά οι κανονισμοί (ΕΕ) 2024/1351 και (ΕΕ) 2024/1350 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου και να ταυτοποιούνται οι παρانونώς διαμενόντες υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς και σχετικά με αιτήσεις αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>.

⁴⁵ Αναφέρθηκαν 398 000 αλλοδαπές θετικές απαντήσεις Eurodac (όταν τόσο η χώρα αναχώρησης όσο και η χώρα προορισμού είναι κράτη μέλη), δηλαδή 27 % λιγότερες απ' ό,τι την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024.

Γράφημα 5 — Χάρτης των μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων βάσει των θετικών απαντήσεων Eurodac (διαδρομές με > 6000 θετικές απαντήσεις)⁴⁶

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του EU-LISA από το JRC.

Όταν συμπληρώθηκαν με τα στοιχεία που συλλέχθηκαν για την παρακολούθηση της λειτουργίας του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 (τα στατιστικά στοιχεία βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου)⁴⁷, η Σλοβενία, το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο, η Γερμανία, η Κροατία και η Αυστρία ήταν οι χώρες που δέχονταν το μεγαλύτερο βάρος σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό τους. Ορισμένα κράτη μέλη δεν εκδίδουν αιτήματα, επειδή αυτά συχνά δεν οδηγούν σε φυσική μεταφορά του προσώπου. Επιπλέον, το ποσοστό εκτέλεσης των μεταφορών παραμένει πολύ χαμηλό, στο 19 %⁴⁸. Τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα κράτη

⁴⁶ Στον χάρτη παρουσιάζονται οι κύριες οδοί των μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων, όπως προκύπτουν από τις θετικές απαντήσεις Eurodac. Η αιχμή των βέλων δείχνει την κατεύθυνση των μετακινήσεων, ενώ το πλάτος των βέλων αντικατοπτρίζει τον αριθμό των θετικών απαντήσεων.

⁴⁷ Ο αριθμός των εξερχόμενων αιτημάτων εκ νέου ανάληψης και των εξερχόμενων αιτημάτων αναδοχής βάσει αντικανονικής εισόδου και διαμονής ήταν περίπου 93 000 κατά την περίοδο αναφοράς.

⁴⁸ Το ποσοστό των μεταφορών κατόπιν αιτημάτων που έγιναν δεκτά θα πρέπει να χρησιμοποιείται με προσοχή για την αξιολόγηση της ικανότητας ενός κράτους μέλους να εκτελεί επιτυχώς μεταφορές λόγω έλλειψης δεδομένων κοόρτης και δεδομένου ότι ενδέχεται να έχει μεσολαβήσει σημαντικό χρονικό διάστημα μεταξύ της αποδοχής ενός αιτήματος μεταφοράς και της φυσικής μεταφοράς. Αυτό το χρονικό διάστημα στρεβλώνει τον υπολογισμό των ποσοστών, εάν ο αριθμός των αποδοχών δεν είναι σταθερός σε βάθος χρόνου.

μέλη υποδοχής και μεταφοράς τόσο σε επιχειρησιακό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ικανοτήτων συνέβαλαν στη μείωση του ποσοστού υλοποίησης: η έλλειψη επαρκούς στέγασης, οι κακές υλικές συνθήκες υποδοχής και οι περιορισμένες ευκαιρίες έγκαιρης ένταξης επηρέασαν τον αριθμό των μεταφορών που πραγματοποιήθηκαν. Η Γερμανία πραγματοποίησε και έλαβε τον μεγαλύτερο αριθμό μεταφορών, ακολουθούμενη από τη Γαλλία και τις Κάτω Χώρες. Η Κροατία έλαβε μακράν τον μεγαλύτερο αριθμό μεταφορών από άλλα κράτη μέλη σε σύγκριση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της. Η Ελλάδα και η Ιταλία έλαβαν πολύ μικρό αριθμό μεταφορών σε σύγκριση με τον αριθμό των θετικών αποφάσεων που εξέδωσαν επί των αιτημάτων που έλαβαν από άλλα κράτη μέλη⁴⁹.

Η αύξηση του συνολικού αριθμού των μεταφορών, η επανέναρξη των μεταφορών προς τα κράτη μέλη που δεν αποδέχονται αιτήματα μεταφοράς, αναδοχής ή εκ νέου ανάληψης, και η αντιμετώπιση των ελλείψεων στο εθνικό σύστημα υποδοχής έχουν καίρια σημασία προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος, να μειωθούν τα κίνητρα για μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις και να διατηρηθεί η ισορροπία μεταξύ ευθύνης και αλληλεγγύης. Αν και αναμένεται ότι η υλοποίηση των μεταφορών θα βελτιωθεί σημαντικά με την έναρξη εφαρμογής του συμφώνου, τα κράτη μέλη οφείλουν να εφαρμόσουν πλήρως τους υφιστάμενους κανόνες χωρίς καθυστέρηση.

Υποδοχή⁵⁰

Παρά τις σημαντικές προσπάθειες για να βελτιωθεί η συλλογή δεδομένων σχετικά με την υποδοχή, τα στατιστικά στοιχεία δεν είναι απολύτως συγκρίσιμα και παραμένουν ελλιπή. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αποτυπώνεται μια κατακερματισμένη εικόνα και να εμποδίζεται η αξιολόγηση της πίεσης που πράγματι ασκείται στα συστήματα υποδοχής⁵¹. Συνεχίζονται οι εργασίες για τη βελτίωση της ποιότητας των εν λόγω δεδομένων.

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία⁵², περίπου **1 394 000 άτομα φιλοξενήθηκαν στα εθνικά συστήματα υποδοχής**, κυρίως στη Γερμανία, την Ιταλία, τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες και την Αυστρία. Σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό τους, **η Γερμανία, το Λουξεμβούργο, η Αυστρία και η Ιρλανδία⁵³** φιλοξενούσαν τα περισσότερα άτομα στα συστήματα υποδοχής

⁴⁹ Τα δεδομένα που συλλέγονται για την παρακολούθηση της λειτουργίας του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 (στατιστικά στοιχεία βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου) περιλαμβάνουν τον αριθμό των αιτημάτων που αποστέλλονται και λαμβάνονται μεταξύ δύο κρατών μελών σχετικά με τις διαδικασίες εκ νέου ανάληψης και αναδοχής, τις αποφάσεις που ελήφθησαν σχετικά με τα εν λόγω αιτήματα, καθώς και τον αριθμό των αποφάσεων μεταφοράς που εκδόθηκαν και εκτελέστηκαν.

⁵⁰ Η ανάλυση σχετικά με την υποδοχή βασίζεται σε δεδομένα του EUAA.

⁵¹ Η Επιτροπή και ο EUAA καθόρισαν μια «σταδιακή προσέγγιση» με την οποία τα κράτη μέλη υποχρεούνται να υποβάλλουν στοιχεία σχετικά με την υποδοχή τουλάχιστον για δύο βασικούς δείκτες: τα άτομα στο σύστημα υποδοχής (συνολικός αριθμός ατόμων στο σύστημα υποδοχής, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής ανά νομικό καθεστώς των προσώπων σε κέντρα υποδοχής και του αριθμού των ασυνόδευτων ανηλίκων)· και τη χωρητικότητα του συστήματος υποδοχής (σύνολο διαθέσιμων κλινών στο τέλος της περιόδου αναφοράς). Από το 2027 τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν στοιχεία για το σύνολο των δεικτών υποδοχής.

⁵² Τα δεδομένα αυτά αφορούν μόνο το σύστημα υποδοχής που νοείται ως το σύνολο των ρυθμίσεων που εφαρμόζονται για τη φιλοξενία των αιτούντων διεθνή προστασία σύμφωνα με την αναδιατυπωμένη οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής.

⁵³ Σημαντικό ποσοστό αιτούντων διεθνή προστασία εισήλθε παράτυπα στην Ιρλανδία, κυρίως μέσω των χερσαίων συνόρων με το Ηνωμένο Βασίλειο. Το γεγονός αυτό, παράλληλα με τις σημαντικές αφίξεις ατόμων που έχουν λάβει καθεστώς προσωρινής προστασίας, είχε αντίκτυπο στο ιρλανδικό σύστημα ασύλου και υποδοχής. Κατά την περίοδο αναφοράς, οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας στην Ιρλανδία ανήλθαν σε 14 000, μετά το πρωτοφανές

τους. Οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας στους οποίους παρέχεται στήριξη στέγασης εκτός των συστημάτων αυτών δεν συνυπολογίζονται στα στοιχεία των κρατών μελών.

Επιπλέον, η οργάνωση των συστημάτων υποδοχής ποικίλλει ανά την Ένωση: μόνο ορισμένα κράτη μέλη περιλαμβάνουν και συλλέγουν δεδομένα για άτομα με διαφορετικά νομικά καθεστάτα στο σύστημα υποδοχής τους, συμπεριλαμβανομένων των δικαιούχων προσωρινής προστασίας, των απορριφθέντων αιτούντων ή των ατόμων που έχουν λάβει εντολή επιστροφής. Σ' αυτή τη βάση, οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας αντιπροσώπευαν μεταξύ 50 % και 70 % του πληθυσμού που φιλοξενείται στα εθνικά συστήματα υποδοχής της Αυστρίας, της Φινλανδίας, της Λιθουανίας, της Σλοβακίας και της Σουηδίας, ενώ μεγάλος αριθμός δικαιούχων προσωρινής προστασίας έλαβε στήριξη στέγασης εκτός των εθνικών συστημάτων υποδοχής, κυρίως **στην Τσεχία, την Πολωνία, την Ουγγαρία και τη Ρουμανία.**

Το συνολικό ποσοστό πληρότητας στα εθνικά συστήματα υποδοχής στην Ένωση ήταν 81 % στα τέλη Ιουνίου του 2025⁵⁴. Η εξασφάλιση επαρκούς ικανότητας και κατάλληλων συνθηκών υποδοχής αποτελεί βασικό στοιχείο ενός άρτια οργανωμένου συστήματος ασύλου, υποδοχής και μετανάστευσης και σημαντικό παράγοντα για την εύρυθμη λειτουργία των κανόνων περί ευθύνης που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013. Αρκετά κράτη μέλη συνάντησαν δυσκολίες στην προσπάθειά τους να διασφαλίσουν επαρκή ικανότητα στα εθνικά τους συστήματα υποδοχής⁵⁵. Ταυτόχρονα, ορισμένα κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων η Φινλανδία, η Δανία και η Σουηδία, μείωσαν τις δυνατότητες φιλοξενίας τους λόγω του περιορισμένου αριθμού αιτούντων.

Επανεγκατάσταση και εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους⁵⁶

Δεκατέσσερα κράτη μέλη ανέλαβαν δεσμεύσεις στο πλαίσιο του ad hoc ενωσιακού προγράμματος επανεγκατάστασης και εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους 2024-2025. Σχεδόν 12 000 άτομα έφθασαν στην Ένωση μέσω αυτών των διαδρομών κατά την περίοδο αναφοράς. Περισσότεροι από τους μισούς δικαιούχους επανεγκαταστάθηκαν στη **Γερμανία** και τη **Γαλλία**, ενώ **στη Φινλανδία και τη Σουηδία επανεγκαταστάθηκαν οι περισσότεροι δικαιούχοι σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό των εν λόγω χωρών.** Η ρευστή κατάσταση στη Μέση Ανατολή, ιδίως στον Λίβανο και τη Συρία, είχε αντίκτυπο στα προγράμματα επανεγκατάστασης και εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους: ο αριθμός των ατόμων που έγιναν δεκτά μειώθηκε σε όλα τα κράτη μέλη που υπέβαλαν στοιχεία, εκτός από τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία. Η Συρία ήταν μακράν η κύρια χώρα καταγωγής των ατόμων που έγιναν δεκτά, ακολουθούμενη από το Αφγανιστάν, τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, το Νότιο Σουδάν και την Ερυθραία.

Επιστροφή⁵⁷

επίπεδο στο οποίο είχαν φτάσει την προηγούμενη περίοδο αναφοράς (18 000). Η τάση αυτή είναι ορατή από τις αρχές του 2022, παράλληλα με μεγάλο αριθμό αφίξεων από την Ουκρανία.

⁵⁴ Στα τέλη Ιουνίου του 2025 ήταν δυνατόν να υπολογιστεί το ποσοστό πληρότητας για 25 κράτη μέλη. Τα στοιχεία που απαιτούνταν για τον υπολογισμό του ποσοστού πληρότητας ήταν ελλιπή όσον αφορά τη Φινλανδία και την Πορτογαλία.

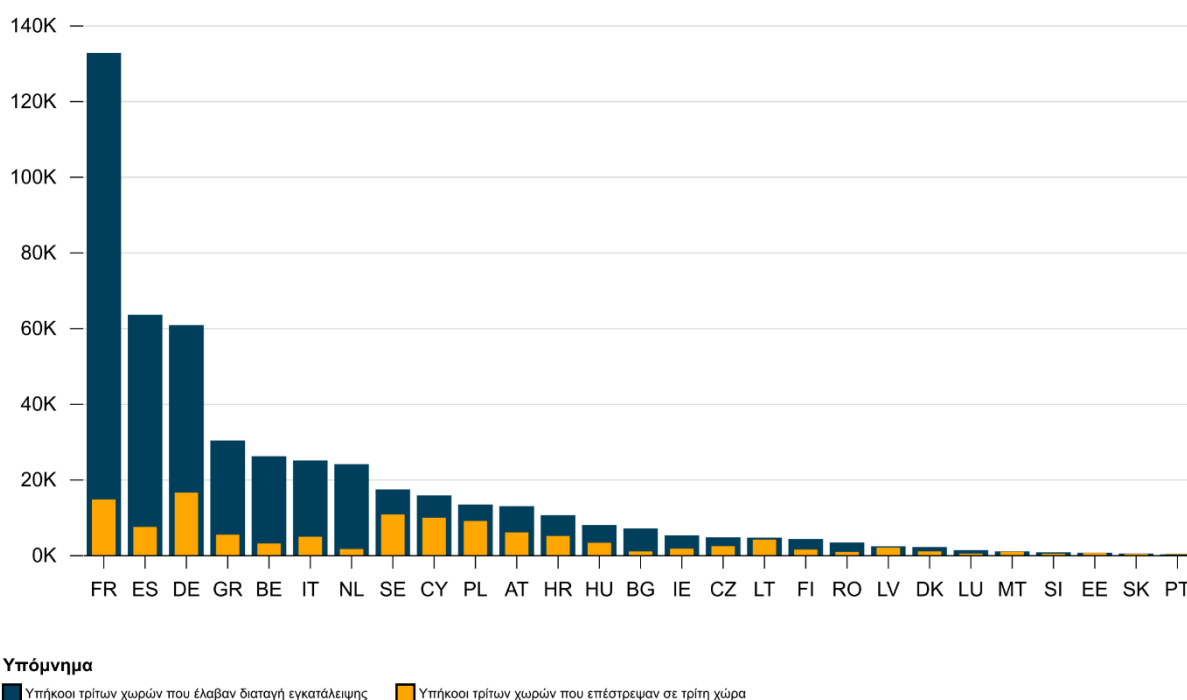
⁵⁵ Αυτό ισχύει για το Βέλγιο, την Κύπρο, την Κροατία, τη Λετονία, τη Λιθουανία και την Ελλάδα.

⁵⁶ Η ανάλυση σχετικά με την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους βασίζεται σε δεδομένα του EUAA.

⁵⁷ Η ανάλυση σχετικά με την υποδοχή βασίζεται σε δεδομένα της Eurostat.

Την περίοδο Ιουλίου 2024 – Ιουνίου 2025, τα κράτη μέλη εξέδωσαν συνολικά 478 000 διαταγές εγκατάλειψης σε υπηκόους τρίτων χωρών στην Ένωση, αριθμός που συνιστά **αύξηση κατά 11 % σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024, αύξηση η οποία οφείλεται κυρίως στην έκδοση περισσότερων διαταγών εγκατάλειψης σε συνδυασμό με αρνητικές αποφάσεις ασύλου**. Οι περισσότερες διαταγές εκδόθηκαν από τη Γαλλία, την Ισπανία και τη Γερμανία, ενώ, σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της, η **Κύπρος** εξέδωσε με διαφορά τις περισσότερες διαταγές εγκατάλειψης, ακολουθούμενη από την **Ελλάδα** και την **Κροατία**. Η υπηκοότητα των υπηκόων τρίτων χωρών που έλαβαν διαταγή εγκατάλειψης παρουσίαζε σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών⁵⁸.

Γράφημα 6 — Αριθμός διαταγών επιστροφής και αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών που επιστρέφουν ανά κράτος μέλος

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων της Eurostat από το JRC.

Σε τρίτη χώρα επέστρεψαν πράγματι 115 000 παρανόμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών. Περισσότερες από τις μισές επιστροφές πραγματοποιήθηκαν από πέντε μόνο κράτη μέλη (Γερμανία, Γαλλία, Σουηδία, Κύπρος και Πολωνία). Ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει **αύξηση κατά 20 % σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024**. Ωστόσο, **το συνολικό ποσοστό επιστροφών παραμένει χαμηλό, με αποτέλεσμα τη συσσώρευση ανεκτέλεστων διαταγών εγκατάλειψης από το έδαφος της Ένωσης**⁵⁹. Οι περισσότεροι υπήκοοι που έλαβαν

⁵⁸ Η Γαλλία εξέδωσε τις περισσότερες διαταγές εγκατάλειψης σε υπηκόους Αλγερίας, Τυνησίας και Μαρόκου, η Ισπανία σε υπηκόους Μαλί, Σενεγάλης και Αλγερίας, και η Γερμανία σε υπηκόους Συρίας, Τουρκίας και Αφγανιστάν. Η Κύπρος εξέδωσε τις περισσότερες διαταγές εγκατάλειψης σε υπηκόους Συρίας, Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό και Νιγηρίας, η Ελλάδα σε υπηκόους Αφγανιστάν, Συρίας και Αλβανίας, και η Κροατία σε υπηκόους Τουρκίας, Νεπάλ και Βοσνίας και Ερζεγοβίνης.

⁵⁹ Το ποσοστό επιστροφών σε επίπεδο ΕΕ ανήλθε σε 24 % κατά την περίοδο αναφοράς.

διαταγή εγκατάλειψης ήταν υπήκοοι Αλγερίας, Μαρόκου, Συρίας, Τουρκίας και Αφγανιστάν, με τους Σύριους να αυξάνονται κατά 14 %. Οι υπήκοοι που επιστράφηκαν ήταν κυρίως υπήκοοι Γεωργίας, Τουρκίας, Αλβανίας, Μολδαβίας και Κολομβίας. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι οι χώρες με τους περισσότερους υπηκόους τρίτων χωρών που έλαβαν διαταγές εγκατάλειψης δεν είναι και εκείνες προς τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι περισσότερες επιστροφές, με εξαίρεση την Τουρκία. Περισσότερες από τις μισές επιστροφές ήταν οικειοθελείς, στοιχείο που παρουσιάζει αυξητική τάση. Ενώ οι συνεχείς προσπάθειες επανεισδοχής μέσω του μηχανισμού του άρθρου 25α του κώδικα θεωρήσεων και οι στοχευμένες δράσεις του συντονιστή επιστροφών της ΕΕ σε τρίτες χώρες προτεραιότητας έχουν ήδη αποφέρει καρπούς, ιδίως όσον αφορά βασικές τρίτες χώρες όπως το Μπανγκλαντές, το Ιράκ και η Αιθιοπία⁶⁰, **οι επιστροφές εξακολουθούν να παρεμποδίζονται λόγω συγκεκριμένων εμποδίων**. Παραμένει καθοριστικής σημασίας τα κράτη μέλη να δίνουν συνέχεια στις εντολές επιστροφής με αιτήσεις επανεισδοχής στις σχετικές τρίτες χώρες και να ζητούν συστηματικά προσωρινά ταξιδιωτικά έγγραφα για άτομα με επιβεβαιωμένη ιθαγένεια⁶¹. Στη θεματική αξιολόγηση Σένγκεν του 2024 διαπιστώθηκε πρόοδος όσον αφορά την ανάπτυξη εθνικών συστημάτων επιστροφής, αλλά και συνεχιζόμενες ανεπάρκειες σε βασικά στάδια της διαδικασίας⁶², κάτι που έχει αντίκτυπο στις μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις, όπως καταδεικνύεται από τις καταχωρίσεις με σκοπό την επιστροφή στο πλαίσιο του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS)⁶³.

Απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες για τη δημιουργία κοινού ενωσιακού συστήματος επιστροφών, σε συνδυασμό με αποτελεσματικότερη συνεργασία με τρίτες χώρες. Ο προτεινόμενος κανονισμός για τις επιστροφές⁶⁴ θα συμβάλει καθοριστικά στην αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων και στη διασφάλιση ότι οι επιστροφές μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη των γενικών στόχων της ενωσιακής πολιτικής για τη μετανάστευση και το άσυλο. Το

⁶⁰ Ο μηχανισμός του άρθρου 25α του κώδικα θεωρήσεων δημιούργησε ευνοϊκή δυναμική και συνέβαλε στην απτή πρόοδο που επιτεύχθηκε με τρίτες χώρες. Το ποσοστό επιστροφών αυξήθηκε από 9 % το 2023 σε 17 % το 2024 όσον αφορά το Μπανγκλαντές και από 14 % σε 31 % όσον αφορά το Ιράκ. Επίσης, στην περίπτωση της Αιθιοπίας, για την οποία εγκρίθηκαν μέτρα σχετικά με τις θεωρήσεις τον Απρίλιο του 2024, το ποσοστό επιστροφών αυξήθηκε το 2024 (13 % έναντι 11 % το 2023), ενώ παράλληλα βελτιώθηκαν οι επιδόσεις των κρατών μελών όσον αφορά τα αιτήματα προς την Αιθιοπία για επανεισδοχή των πολιτών της (υπερτετραπλάσιος αριθμός αιτημάτων επανεισδοχής το 2024 σε σύγκριση με το 2023). Οι στοχευμένες δράσεις επιστροφής σε τρίτες χώρες προτεραιότητας που δρομολογήθηκαν από τον συντονιστή επιστροφών της ΕΕ προσέδωσαν στόχευση και συνοχή στο σύνολο των δράσεων που αναλήφθηκαν σε ενωσιακό επίπεδο, με αποτέλεσμα την υπέρβαση του στόχου για αύξηση κατά 25 % με αρκετές τρίτες χώρες.

⁶¹ Σύμφωνα με τα στοιχεία που εξέδωσε ο Frontex, τα κράτη μέλη υπέβαλαν λιγότερα αιτήματα για εξακρίβωση ταυτότητας και για προσωρινά ταξιδιωτικά έγγραφα (68 908 έναντι 73 449 κατά την προηγούμενη περίοδο αναφοράς, ήτοι -6 %).

⁶² Οι δυσκολίες αφορούν, μεταξύ άλλων, τη διασφάλιση ομαλής επιστροφής λόγω ανεπαρκειών σε βασικά στάδια της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος προσφυγών, την αποτελεσματική ταυτοποίηση πριν από την επιστροφή και την επαρκή παρακολούθηση της συμμόρφωσης με την υποχρέωση επιστροφής. Στη θεματική αξιολόγηση Σένγκεν του 2024 διαπιστώθηκε επίσης ότι η επιχειρησιακή εφαρμογή των καταχωρίσεων με σκοπό την επιστροφή στο πλαίσιο του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, από όλες τις εθνικές αρχές, πρέπει να ενισχυθεί, ώστε να επιτευχθεί αποτελεσματικότερη λήψη αποφάσεων στις διαδικασίες επιστροφής.

⁶³ Κατά την περίοδο αναφοράς, σχεδόν 54 600 άτομα που αποτελούν αντικείμενο καταχωρίσεων με σκοπό την επιστροφή στο SIS εντοπίστηκαν σε κράτος μέλος διαφορετικά από εκείνο που δημιούργησε την καταχώριση («θετικές απαντήσεις στο SIS»). Από τα εν λόγω άτομα, περίπου 33 600 ήταν υπήκοοι τρίτων χωρών που εντοπίστηκαν σε ελέγχους εντός της επικράτειας, ενώ περίπου 16 500 συνελήφθησαν στο πλαίσιο συνοριακών ελέγχων κατά την έξοδό τους από την ΕΕ μέσω κράτους μέλους διαφορετικού από εκείνο που είχε εισαγάγει την καταχώριση.

⁶⁴ COM(2025) 101 final.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο καλούνται να προχωρήσουν στην ταχεία έγκριση της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης.

β. Προβολή για το επόμενο έτος και πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο ετοιμότητας στην Ένωση

Η **δεξαμενή αλληλεγγύης** που προτείνει η Επιτροπή αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των αναγκών των κρατών μελών που κρίνεται, βάσει της απόφασης της Επιτροπής, ότι υφίστανται μεταναστευτική πίεση. Σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, κατά τον προσδιορισμό των εν λόγω αναγκών, η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη τα κύρια πορίσματα της παρούσας έκθεσης, καθώς και τόσο τις επιπτώσεις των προηγούμενων τάσεων στα οικεία κράτη μέλη όσο και την προβολή για το επόμενο έτος⁶⁵. Αυτή η στρατηγική εικόνα χρησιμεύει ως εργαλείο έγκαιρης προειδοποίησης για την Ένωση και συμβάλλει στην πρόβλεψη των πιθανών εξελίξεων της μεταναστευτικής κατάστασης και στον προσδιορισμό του τρόπου με τον οποίο αυτές θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις ανάγκες των κρατών μελών που υφίστανται μεταναστευτική πίεση και της Ένωσης στο σύνολό της.

Η προβολή βασίζεται σε μεθοδολογία που αναπτύχθηκε από την επιστημονική υπηρεσία της Επιτροπής —το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC)— και δοκιμάστηκε με το ενωσιακό δίκτυο στρατηγικής για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων.

Από την προβολή προκύπτει ότι, συνολικά, **οι παράτυπες αφίξεις σε ενωσιακό επίπεδο αναμένεται να μειωθούν σε όλες τις κύριες μεταναστευτικές οδούς το 2026 σε σύγκριση με το 2024**⁶⁶, ακολουθώντας την πτωτική τάση που παρατηρήθηκε ήδη κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025. Η αναμενόμενη μείωση θα οφείλεται, μεταξύ άλλων παραγόντων, στη στενή συνεργασία της Ένωσης με βασικές χώρες καταγωγής και διέλευσης, στην ενίσχυση των συστημάτων ασύλου και προστασίας των συνόρων και στην εντατικοποίηση της δράσης κατά των δικτύων παράνομης διακίνησης μεταναστών τόσο εντός της Ένωσης όσο και σε τρίτες χώρες. Η **διαδρομή της Κεντρικής Μεσογείου** αναμένεται να παραμείνει η πιο ενεργή, αλλά ο συνολικός αριθμός διελεύσεων προβλέπεται να σταθεροποιηθεί ή να μειωθεί περαιτέρω σε σύγκριση με το 2024. Η τάση αυτή αντικατοπτρίζει τον αντίκτυπο της ενισχυμένης συνεργασίας με τις χώρες-εταίρους στη Βόρεια Αφρική και την ευρύτερη περιοχή. Παρόμοια δυναμική αναμένεται για τις **διαδρομές της Δυτικής Μεσογείου και του Ατλαντικού**, όπου οι έντονες προσπάθειες για την παρακολούθηση των σημείων αναχώρησης και την εξάρθρωση των δικτύων παράνομης διακίνησης παράγουν αποτελέσματα. Όσον αφορά τη **διαδρομή της Ανατολικής Μεσογείου**, οι εξελίξεις θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από την πορεία της κατάστασης στη Μέση Ανατολή, μεταξύ άλλων στις νεοεμφανιζόμενες επιμέρους διαδρομές. Ωστόσο, η συνολική εικόνα δείχνει ότι θα συνεχιστεί η πτωτική τάση που ξεκίνησε ήδη στα τέλη του 2024, η οποία διαμορφώθηκε από τη μεταβαλλόμενη περιφερειακή δυναμική και τη μειωμένη παρουσία ορισμένων εθνικοτήτων. Κατά μήκος της **διαδρομής των Δυτικών Βαλκανίων** οι αφίξεις αναμένεται επίσης να μειωθούν, εξέλιξη που υποστηρίζεται από την

⁶⁵ Το έγγραφο SWD(2025) 791, το οποίο παρέχει την προβολή που προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το έτος για το 2026, φέρει την ένδειξη «RESTREINT UE/EU RESTRICTED».

⁶⁶ Δεδομένου ότι τα στοιχεία για ολόκληρο το 2025 δεν ήταν διαθέσιμα κατά τον χρόνο έκδοσης της έκθεσης, χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία του 2024 ως το πλέον πρόσφατο και πλήρες ετήσιο σημείο αναφοράς προκειμένου να τεκμηριωθεί η προβολή για το προσεχές έτος 2026. Ωστόσο, η τάση που παρατηρήθηκε το 2025 ελήφθη πλήρως υπόψη στην ανάλυση.

αποτελεσματικότερη εξάρθρωση των δικτύων παράνομης διακίνησης και την ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ της περιοχής και των κρατών μελών και των οργανισμών της Ένωσης. Στη **διαδρομή των ανατολικών συνόρων**, η Ρωσία και η Λευκορωσία είναι πιθανό να συνεχίσουν τις προσπάθειες εργαλειοποίησης της μετανάστευσης κατά της Ένωσης· ωστόσο, η ενισχυμένη διαχείριση των συνόρων αναμένεται να μειώσει περαιτέρω τις παράνομες διελεύσεις. Τέλος, η κατάσταση των παράνομων εξόδων στη **διαδρομή της Μάγχης** αναμένεται να παραμείνει δύσκολη, αν και τα εθνικά μέτρα στη Γαλλία και η περαιτέρω συνεργασία με το Ηνωμένο Βασίλειο αναμένεται ότι θα συγκρατήσουν ή θα μειώσουν τις αναχωρήσεις.

Η **πρωτική τάση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας** που παρατηρήθηκε το 2024 και το πρώτο εξάμηνο του 2025 αναμένεται να συνεχιστεί το 2026.

Όσον αφορά την προσωρινή προστασία, ο συνεχιζόμενος και χωρίς διακρίσεις επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας θα εξακολουθήσει να δημιουργεί **ανάγκες προστασίας για τους Ουκρανούς υπηκόους** το 2026. Οι καταχωρίσεις για προσωρινή προστασία θα συνεχιστούν, αλλά σε χαμηλότερα επίπεδα απ' ό,τι τα προηγούμενα έτη.

Δεδομένου ότι η δυναμική της μετανάστευσης παραμένει εγγενώς αβέβαιη, οι προσπάθειες για την ενίσχυση **της ετοιμότητας και του σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης** στα κράτη μέλη και στην Ένωση παραμένουν καίριας σημασίας. Ο κατάλληλος σχεδιασμός έκτακτης ανάγκης αποτελεί σημαντική συνιστώσα ενός **άρτια οργανωμένου συστήματος ασύλου, υποδοχής και μετανάστευσης**, καθώς ενισχύει την ανθεκτικότητα και την ετοιμότητα για ταχεία και αποτελεσματική αντίδραση στις μεταβολές της μεταναστευτικής κατάστασης, διασφαλίζοντας παράλληλα τον σεβασμό των ατομικών δικαιωμάτων και των εξατομικευμένων αναγκών.

Οι υποχρεώσεις ως προς τον **σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης** είναι ενσωματωμένες στην ενωσιακή νομοθεσία⁶⁷. Παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα κράτη μέλη διαθέτουν σχέδια έκτακτης ανάγκης σε διάφορους τομείς διαχείρισης της μετανάστευσης, εξακολουθούν να υπάρχουν κενά. Συνολικά, το επίπεδο ετοιμότητας στην Ένωση και στα κράτη μέλη όσον αφορά τη διαχείριση της μετανάστευσης ωφελείται από την εφαρμογή των νέων διατάξεων που εισάγονται στο σύμφωνο. Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη ενέκριναν τα εθνικά τους σχέδια έκτακτης ανάγκης για την υποδοχή και το άσυλο και τα κοινοποίησαν στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA)⁶⁸, αν και με διαφορετικό βαθμό πληρότητας (βλ. παράρτημα για περισσότερες λεπτομέρειες). Από το 2019, τα κράτη μέλη πρέπει να καταρτίσουν και να εγκρίνουν **εθνικό σχέδιο έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση των**

⁶⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013· οδηγία (ΕΕ) 2024/1346 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία· κανονισμός (ΕΕ) 2024/1359 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1147 (ΕΕ L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>)· κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2019, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1052/2013 και (ΕΕ) 2016/1624 (ΕΕ L 295 της 14.11.2019, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>)· κανονισμός (ΕΕ) 2021/2303 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 439/2010 (ΕΕ L 468 της 30.12.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj>).

⁶⁸ Εκτός από το Βέλγιο και την Πολωνία.

συνόρων και τις επιστροφές⁶⁹. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης τρωτότητας που διενήργησε ο Frontex για το 2024, τα περισσότερα κράτη μέλη αναφέρουν ότι διαθέτουν τέτοια σχέδια έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση των συνόρων, αν και υπάρχουν ορισμένα κενά, όπως τονίζεται επίσης στις αξιολογήσεις Σένγκεν. Επιπλέον, από τη θεματική αξιολόγηση του 2024 σχετικά με την αποτελεσματικότητα των επιστροφών προέκυψαν σημαντικά κενά στον εθνικό σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης, με τα περισσότερα κράτη μέλη να μη διαθέτουν ειδικά σχέδια έκτακτης ανάγκης για επιχειρήσεις επιστροφής, παρότι η εν λόγω απαίτηση προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2019, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

Σε ενωσιακό επίπεδο, οι οργανισμοί της Ένωσης είναι έτοιμοι να παρέχουν επιχειρησιακή στήριξη στα κράτη μέλη σε περίπτωση αιφνίδιας αύξησης των μεταναστευτικών ροών. Το ενωσιακό δίκτυο στρατηγικής για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση μεταναστευτικών κρίσεων, υπό την προεδρία της Επιτροπής, εξακολουθεί να διαδραματίζει καίριο ρόλο στην παροχή κοινής εικόνας της κατάστασης, έγκαιρης προειδοποίησης και προβλέψεων προς υποστήριξη της καλύτερης ετοιμότητας. Το δίκτυο φιλοξενεί ειδική υποομάδα για τον σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης.

IV. Αξιολόγηση της συνολικής μεταναστευτικής κατάστασης, της μεταναστευτικής πίεσης, του κινδύνου μεταναστευτικής πίεσης ή σημαντικής μεταναστευτικής κατάστασης

Με βάση τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση, η Επιτροπή αξιολόγησε ποια κράτη μέλη ανέλαβαν δυσανάλογες υποχρεώσεις, συνυπολογιζόμενης της συνολικής μεταναστευτικής κατάστασης στην Ένωση. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή προτείνει στο Συμβούλιο τον συνολικό αριθμό των συνεισφορών αλληλεγγύης για τη δεξαμενή αλληλεγγύης που απαιτούνται σε ενωσιακό επίπεδο προκειμένου να αντιμετωπιστεί η μεταναστευτική κατάσταση το προσεχές έτος ισοβαρώς και αποτελεσματικά.

Με βάση τόσο τις τάσεις που περιγράφονται στην παρούσα έκθεση για την περίοδο αναφοράς Ιουλίου 2024 – Ιουνίου 2025 όσο και τη μεθοδολογία, η απόφαση της Επιτροπής, κατόπιν εξέτασης και αξιολόγησης όλων των σχετικών ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων και πληροφοριών σε σχέση με τη συνολική κατάσταση στην Ένωση, διαπίστωσε ότι η **Ελλάδα** και η **Κύπρος** υφίστανται μεταναστευτική πίεση. Επιπλέον, η απόφαση της Επιτροπής διαπίστωσε ότι η **Ιταλία** και η **Ισπανία** υφίστανται μεταναστευτική πίεση εξαιτίας του μεγάλου αριθμού αφίξεων λόγω επαναλαμβανόμενων αποβιβάσεων μετά από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης, οι οποίες είναι τέτοιας κλίμακας ώστε να δημιουργούν δυσανάλογες υποχρεώσεις σε σχέση με τη συνολική κατάσταση στην Ένωση ακόμα και όταν ένα κράτος μέλος διαθέτει άρτιο οργανωμένο σύστημα ασύλου, υποδοχής και μετανάστευσης ενός κράτους μέλους.

Παρότι οι τάσεις παρέμειναν συνολικά σταθερές σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024, η **Ελλάδα** αντιμετώπισε δυσανάλογες υποχρεώσεις σε σχέση με τη συνολική κατάσταση στην Ένωση, ιδίως λόγω του αριθμού των ΠΔΣ (πάνω από 60 000) και των αιτήσεων διεθνούς προστασίας (πάνω από 70 000). Οι αριθμοί αυτοί ήταν οι υψηλότεροι που

⁶⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2019, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή (ΕΕ L 295 της 14.11.2019, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

καταγράφηκαν σε ενωσιακό επίπεδο σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό. Η Ελλάδα κατέγραψε επίσης, σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό, τις περισσότερες αποφάσεις για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας — σχεδόν 32 000 την περίοδο Ιουλίου 2024 – Ιουνίου 2025. Σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της, η Ελλάδα ήταν η δεύτερη κατά σειρά χώρα με τις περισσότερες διαταγές εγκατάλειψης (πάνω από 30 000), αλλά μόνο 5 400 υπήκοοι τρίτων χωρών επέστρεψαν κατά την υπό εξέταση περίοδο.

Παρά το γεγονός ότι η κατάσταση της μετανάστευσης και του ασύλου βελτιώθηκε σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024, η **Κύπρος** εξακολουθεί να αντιμετωπίζει δυσανάλογες υποχρεώσεις σε σχέση με τη συνολική κατάσταση στην Ένωση, ιδίως λόγω των παράνομων διελεύσεων των συνόρων, των αιτήσεων χορήγησης διεθνούς προστασίας και των αιτήσεων υπαγωγής σε καθεστώς προσωρινής προστασίας. Αν και οι ΠΔΣ (σχεδόν 3 000) μειώθηκαν σημαντικά, ο αριθμός των αφίξεων εξακολουθεί να ασκεί πίεση στο σύστημα ασύλου και μετανάστευσης της Κύπρου, καθώς η εν λόγω χώρα κατατάσσεται στις τρεις πρώτες χώρες της Ένωσης ως προς τις ΠΔΣ σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της. Η Κύπρος έλαβε επίσης τον δεύτερο υψηλότερο αριθμό αιτήσεων διεθνούς προστασίας στην Ένωση (περισσότερες από 5 000) σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της. Ομοίως, η Κύπρος έλαβε σημαντικό αριθμό καταχωρίσεων για προσωρινή προστασία (περίπου 3 500) σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της. Επιπλέον, ενώ ο αριθμός των υπηκόων τρίτων χωρών που έλαβαν διαταγή εγκατάλειψης (σχεδόν 16 000) παρέμεινε σταθερός σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024, ο αριθμός των υπηκόων τρίτων χωρών που επέστρεψαν μετά από διαταγή εγκατάλειψης ήταν υπερδιπλάσιος (σχεδόν 10 000) σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024 (σχεδόν 5 000).

Στην **Ιταλία** και την **Ισπανία** το ποσοστό και ο απόλυτος αριθμός αφίξεων λόγω επαναλαμβανόμενων αποβιβάσεων μετά από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης ήταν τέτοιας κλίμακας που δημιούργησαν δυσανάλογες υποχρεώσεις για τις εν λόγω χώρες σε σύγκριση με τη συνολική κατάσταση στην Ένωση, καθώς πάνω από το 80 % των σχεδόν 97 000 ατόμων που έλαβαν βοήθεια σε επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης αποβιβάστηκαν σ' αυτά τα δύο κράτη μέλη (περίπου 40 % στο καθένα).

Ως εκ τούτου, τα εν λόγω τέσσερα κράτη μέλη θα έχουν **πρόσβαση στη δεξαμενή αλληλεγγύης** όταν τεθεί σε εφαρμογή ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1351.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ισορροπία μεταξύ αλληλεγγύης και δίκαιης κατανομής ευθυνών και να διασφαλιστεί η λειτουργία του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, το άρθρο 60 παράγραφος 3 του εν λόγω κανονισμού ορίζει ότι τα συνεισφέροντα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να υλοποιούν τις δεσμεύσεις αλληλεγγύης τους έναντι επωφελούμενου κράτους μέλους, όταν η Επιτροπή έχει εντοπίσει **συστημικές ελλείψεις** στο εν λόγω επωφελούμενο κράτος μέλος ως προς τους κανόνες ευθύνης που καθορίζονται στο μέρος III του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 και οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν σοβαρές αρνητικές συνέπειες για τη λειτουργία του εν λόγω κανονισμού.

Το μέρος III του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 καθορίζει, μεταξύ άλλων, τις υποχρεώσεις του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο όσον αφορά την αναδοχή και την εκ νέου ανάληψη αιτούντων και υπηκόων τρίτων χωρών των οποίων η αίτηση διεθνούς προστασίας καταχωρίστηκε σε άλλο κράτος μέλος ή για τους οποίους άλλο κράτος μέλος ορίστηκε υπεύθυνο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358, συμπεριλαμβανομένης της πραγματοποίησης της μεταφοράς των εν λόγω προσώπων, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών

δικαιωμάτων των αιτούντων κατά την έννοια του Χάρτη. Οι κανόνες αυτοί είναι συνεπείς με τους κανόνες του κανονισμού Δουβλίνο III και θα τους αντικαταστήσουν μόλις οι ίδιοι τεθούν σε εφαρμογή.

Η Επιτροπή θα αξιολογήσει έως τις 12 Ιουλίου 2026 και εκ νέου έως τις 15 Οκτωβρίου 2026 την εφαρμογή των κανόνων περί ευθύνης από τα κράτη μέλη και θα εφαρμόσει το άρθρο 60 παράγραφος 3 τέταρτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, εάν διαπιστωθούν συστημικές ελλείψεις σε κράτος μέλος. Κατά την αξιολόγηση αυτή, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο επίπεδο συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της ενεργού δέσμευσης για τη διευκόλυνση των μεταφορών και της αυξανόμενης συνεργασίας σε πρακτικά και υλικοτεχνικά θέματα.

Με βάση τα πορίσματα της παρούσας έκθεσης και τη μεθοδολογία, η απόφαση, αφού έλαβε υπόψη όλα τα σχετικά ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα και πληροφορίες και αφού τα αξιολόγησε σε σχέση με τη συνολική κατάσταση στην Ένωση, διαπίστωσε επίσης ότι **το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Γερμανία, η Εσθονία, η Ιρλανδία, η Γαλλία, η Κροατία, η Λετονία, η Λιθουανία, οι Κάτω Χώρες, η Πολωνία και η Φινλανδία** διατρέχουν κίνδυνο μεταναστευτικής πίεσης.

Μεταξύ Ιουλίου 2024 και Ιουνίου 2025, η **Βουλγαρία** και η **Κροατία**, ως χώρες πρώτης εισόδου, εξακολούθησαν να είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες στις διακυμάνσεις των μεταναστευτικών ροών κατά μήκος των οδών των Δυτικών Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου. Η σημαντική αύξηση των αντικανονικών αφίξεων κατά τη διάρκεια του έτους θα μπορούσε να βαρύνει τα ήδη επιβαρυνόμενα συστήματα μετανάστευσης και ασύλου με δυσανάλογες υποχρεώσεις. Στη **Βουλγαρία**, μολονότι μειώθηκε ο αριθμός των αιτήσεων διεθνούς προστασίας σε σύγκριση με την περίοδο Ιουλίου 2023 – Ιουνίου 2024, καταχωρίστηκαν σχεδόν 10 000 αιτήσεις διεθνούς προστασίας, αριθμός σημαντικός σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της χώρας. Το ένα πέμπτο των αιτήσεων αυτών υποβλήθηκε από ασυνόδετους ανηλίκους, γεγονός που καθιστά τη Βουλγαρία το δεύτερο κατά σειρά κράτος μέλος με τις περισσότερες αιτήσεις από ασυνόδετους ανηλίκους σε ενωσιακό επίπεδο σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της. Η Βουλγαρία κατέγραψε επίσης υψηλό και σταθερό αριθμό καταχωρίσεων για προσωρινή προστασία σε σχέση με το μερίδιό της στο ΑΕΠ και τον πληθυσμό (μεταξύ των πέντε κορυφαίων κρατών μελών), με περισσότερες από 21 000 νέες καταχωρίσεις την περίοδο Ιουλίου 2024 – Ιουνίου 2025. Η **Κροατία**, μεταξύ Ιουλίου 2024 και Ιουνίου 2025, υπέστη πίεση λόγω των ΠΔΣ και των αρνήσεων εισόδου. Κατέγραψε περισσότερες από 12 000 ΠΔΣ, οι οποίες αντιπροσώπευαν το 76 % των συνολικών αντικανονικών αφίξεων κατά μήκος της διαδρομής των Δυτικών Βαλκανίων και τον δεύτερο υψηλότερο αριθμό ΠΔΣ στην Ένωση σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της. Η Κροατία εξέδωσε επίσης ανάλογο αριθμό αρνήσεων εισόδου, τον υψηλότερο σε ενωσιακό επίπεδο σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της.

Ταυτόχρονα, ορισμένα κράτη μέλη κατέγραψαν μεγάλο αριθμό μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων, οι οποίες άσκησαν ιδιαίτερη πίεση στα συστήματα ασύλου, μετανάστευσης και υποδοχής τους. Οι προκλήσεις που συνεπάγονται οι μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις αντιμετωπίζονται με την αναγνώριση της δυνατότητας εφαρμογής **αντισταθμίσεων ευθύνης** σε τέτοιες περιπτώσεις στο πλαίσιο των συνεισφορών αλληλεγγύης.

Μεταξύ Ιουλίου 2024 και Ιουνίου 2025, στη **Γερμανία** καταγράφηκε σημαντικά υψηλός αριθμός μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων αιτούντων διεθνή προστασία στην Ένωση, ο οποίος

μεταφράστηκε σε μεγάλο αριθμό αιτήσεων διεθνούς προστασίας, κάτι που άσκησε πίεση στο σύστημα ασύλου και υποδοχής της. Η κατάσταση επιδεινώθηκε περαιτέρω όχι μόνο επειδή φιλοξενούνταν στη χώρα ο μεγαλύτερος αριθμός δικαιούχων προσωρινής προστασίας στην ΕΕ, αλλά και επειδή υποβλήθηκε πολύ υψηλός αριθμός αιτήσεων διεθνούς προστασίας κατά την τελευταία δεκαετία. Η **Γαλλία** έλαβε επίσης μεγάλο αριθμό μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων αιτούντων διεθνή προστασία εντός της Ένωσης και αντιμετώπισε αυξανόμενες παράνομες διελύσεις των συνόρων κατά την έξοδο προς το Ηνωμένο Βασίλειο, γεγονός που άσκησε πίεση στο εθνικό σύστημα ασύλου και υποδοχής. Οι **Κάτω Χώρες** και το **Βέλγιο** κατέγραψαν επίσης μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις αιτούντων διεθνή προστασία, οι οποίες άσκησαν πίεση στα συστήματα υποδοχής. Η **Ιρλανδία** έχει επίσης λάβει μεγάλο αριθμό αιτήσεων διεθνούς προστασίας και σημαντικό αριθμό ατόμων που εισέρχονται αντικανονικά στη χώρα, κυρίως μέσω των χερσαίων συνόρων με το Ηνωμένο Βασίλειο. Το γεγονός αυτό, παράλληλα με τις σημαντικές αφίξεις ατόμων που έχουν λάβει καθεστώς προσωρινής προστασίας, είχε αντίκτυπο στο ιρλανδικό σύστημα ασύλου και υποδοχής.

Όπως επισημαίνεται στην ενότητα III, οι ενέργειες της Ρωσίας και της Λευκορωσίας εξακολουθούν να επηρεάζουν τη μεταναστευτική δυναμική στα ανατολικά σύνορα της Ένωσης, ιδίως **στην Πολωνία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, τη Φινλανδία και την Εσθονία**. Οι υβριδικές απειλές που συνδέονται με την εργαλειοποίηση της μετανάστευσης εξακολουθούν να εγείρουν σοβαρούς κινδύνους για τη μετανάστευση και την ασφάλεια, επιπλέον των ενίοτε βίαιων επεισοδίων και των προσπαθειών διέλευσης των συνόρων. Ως απάντηση στις συνεχιζόμενες προσπάθειες εργαλειοποίησης της μετανάστευσης με κρατική υποστήριξη, η Εσθονία ενίσχυσε τα μέτρα διαχείρισης των συνόρων στα σύνορα με τη Ρωσία· η Λετονία και η Λιθουανία ενίσχυσαν τα μέτρα επιτήρησης στα σύνορά τους με τη Λευκορωσία· η Πολωνία δημιούργησε ζώνη ασφαλείας κατά μήκος των συνόρων της και περιορίζει προσωρινά το δικαίωμα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας στα εν λόγω σύνορα, περιορισμός από τον οποίο εξαιρούνται οι ευάλωτες ομάδες· και η Φινλανδία έκλεισε τα σημεία διέλευσης με τη Ρωσία τον Νοέμβριο του 2023. Περαιτέρω προσπάθειες της Ρωσίας και της Λευκορωσίας να εργαλειοποιήσουν τη μετανάστευση θα μπορούσαν να ασκήσουν πρόσθετη πίεση στα εθνικά συστήματα προστασίας των συνόρων, κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε δυσανάλογες υποχρεώσεις.

Αυτά τα δώδεκα κράτη μέλη που διατρέχουν κίνδυνο μεταναστευτικής πίεσης θα έχουν **κατά προτεραιότητα πρόσβαση στη μόνιμη εργαλειοθήκη της ΕΕ για τη μεταναστευτική στήριξη**. Ταυτόχρονα, σε περίπτωση επιδείνωσης της κατάστασης στα εν λόγω κράτη μέλη, η Επιτροπή θα είναι έτοιμη, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1351, να επαναξιολογήσει γρήγορα την κατάστασή τους.

Με βάση την έκθεση και τη μεθοδολογία, η απόφαση της Επιτροπής διαπίστωσε επίσης ότι **η Βουλγαρία, η Τσεχία, η Εσθονία, η Κροατία, η Αυστρία και η Πολωνία** αντιμετωπίζουν σημαντική μεταναστευτική κατάσταση, λόγω του σωρευτικού αποτελέσματος των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων και στοιχείων που συγκεντρώθηκαν και αξιολογήθηκαν κατά την τελευταία πενταετία (1η Ιουλίου 2020 – 30 Ιουνίου 2025).

Στη **Βουλγαρία**, την τελευταία πενταετία και ιδίως από το 2022, σε σχέση με το μερίδιό της στο ΑΕΠ και τον πληθυσμό, η εισροή καταχωρίσεων για προσωρινή προστασία, σε συνδυασμό με τον σχετικά υψηλό αριθμό αιτήσεων διεθνούς προστασίας, άσκησε πίεση στο σύστημα, ιδίως δεδομένου ότι η Βουλγαρία εξέδωσε σημαντικό αριθμό θετικών αποφάσεων και

απορρίψεων, σε σχετικούς όρους, που δημιούργησαν σχετικά μεγάλη επιβάρυνση στο σύστημα επιστροφών. Στην **Κροατία**, την προηγούμενη πενταετία, η πίεση που ασκήθηκε στο σύστημα επιστροφών της χώρας σε σχέση με το μερίδιό της στο ΑΕΠ και τον πληθυσμό είχε σημαντικό αντίκτυπο στις ικανότητές της, πέραν των υποχρεώσεων που δημιουργήθηκαν στα εξωτερικά της σύνορα, ιδίως δεδομένου ότι η Κροατία εξέδωσε, σε σχετικούς όρους, μεγάλο αριθμό αρνήσεων εισόδου και αντιμετώπισε πιο πρόσφατα σχετικά υψηλό αριθμό ΠΔΣ λόγω της αυξημένης δραστηριότητας των δικτύων παράνομης διακίνησης μεταναστών στην περιοχή.

Από την έναρξη του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η **Πολωνία** και η **Τσεχία** έχουν καταγράψει έναν από τους υψηλότερους αριθμούς καταχωρίσεων προσωρινής προστασίας στην Ένωση σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό τους. Αυτό έχει δημιουργήσει προκλήσεις ένταξης και έχει ασκήσει σημαντική πίεση στα συστήματα μετανάστευσης, ασύλου και διαχείρισης των συνόρων των εν λόγω κρατών μελών από το 2022. Σε σχέση με το ΑΕΠ και τον πληθυσμό της, η **Εσθονία** έχει καταγράψει μεγάλο αριθμό καταχωρίσεων προσωρινής προστασίας, σε συνδυασμό με σημαντικό αριθμό αιτήσεων διεθνούς προστασίας, που οδήγησαν σε μεγάλο αριθμό θετικών αποφάσεων κατά την τελευταία πενταετία.

Κατά την τελευταία πενταετία, η **Αυστρία** έλαβε μεγάλο αριθμό αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Ενώ ο αριθμός αυτός μειώθηκε μεταξύ Ιουλίου 2024 και Ιουνίου 2025 σε σύγκριση με την προηγούμενη 12μηνη περίοδο, ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και ο επακόλουθος αριθμός των θετικών αποφάσεων κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου είχαν σωρευτικές επιπτώσεις στην ικανότητα του συστήματος μετανάστευσης, υποδοχής και ασύλου.

Τα εν λόγω κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να **ζητήσουν από το Συμβούλιο πλήρη ή μερική μείωση** των συνεισφορών αλληλεγγύης τους για το επόμενο έτος.

V. Συμπέρασμα

Η σταθερή πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή όλων των συνιστωσών του συμφώνου σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, η πρωτική τάση των αντικανονικών αφίξεων και η προβολή για το επόμενο έτος, σε συνδυασμό με τα θετικά αποτελέσματα της συνεχούς συνεργασίας με τις χώρες-εταίρους, διαμορφώνουν στέρεη βάση για τη συντεταγμένη, δίκαιη και αυστηρή διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου.

Με την πλήρη αξιοποίηση του νέου νομικού και επιχειρησιακού πλαισίου του συμφώνου, μπορεί να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος, ώστε να ελαττωθεί η πίεση στα κράτη μέλη, να μειωθούν οι μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις, να αυξηθεί η συνολική αποτελεσματικότητα, να περιοριστούν οι καθυστερήσεις και να μειωθεί ο φόρτος για τις διοικητικές και επιχειρησιακές δομές των κρατών μελών. Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά την εφαρμογή του συμφώνου, και η Επιτροπή, από κοινού με τους αρμόδιους οργανισμούς της Ένωσης, θα εξακολουθήσει να παρέχει στήριξη στα κράτη μέλη.

Η ταχεία έγκριση των εκκρεμών προτάσεων της Επιτροπής, μεταξύ άλλων για ένα κοινό ευρωπαϊκό σύστημα επιστροφών και έναν ενωσιακό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής, μπορεί να στηρίξει τις προσπάθειές μας. Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις εργασίες της για την ενίσχυση των ολοκληρωμένων εταιρικών σχέσεων με τις χώρες-εταίρους, συμμετέχοντας στρατηγικά σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο και αναπτύσσοντας έξυπνους μοχλούς

μεταξύ πολιτικών, με στόχο την προώθηση της καλύτερης συνεργασίας στον τομέα της μετανάστευσης.

Όσον αφορά την εφαρμογή του συμφώνου, η αλληλεγγύη και η δίκαιη κατανομή ευθυνών πρέπει να εξακολουθήσουν να συμβαδίζουν και, μάλιστα, με ισορροπημένο τρόπο. Η έναρξη του πρώτου ετήσιου κύκλου διαχείρισης της μετανάστευσης αποτελεί σημαντικό βήμα προκειμένου να προετοιμαστεί το έδαφος για τη θέση σε λειτουργία του νέου μηχανισμού αλληλεγγύης. Με βάση την έκθεση, την απόφαση της Επιτροπής και την πρόταση της Επιτροπής για εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για τη θέσπιση της ετήσιας δεξαμενής αλληλεγγύης, το Συμβούλιο θα πρέπει να συγκαλέσει, εντός 15 ημερών, το φόρουμ αλληλεγγύης υψηλού επιπέδου της ΕΕ, προκειμένου να συμφωνηθεί το μέγεθος της δεξαμενής αλληλεγγύης και ο τρόπος συνεισφοράς κάθε κράτους μέλους. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να στηρίξει το Συμβούλιο καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας. Ο συντονιστής αλληλεγγύης της ΕΕ θα συγκαλέσει επίσης το φόρουμ αλληλεγγύης τεχνικού επιπέδου της ΕΕ για να θέσει σε λειτουργία τον μηχανισμό αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών και να αντιμετωπίσει τις ανάγκες αλληλεγγύης με τις συνεισφορές που προσδιορίστηκαν, πριν από την έναρξη εφαρμογής του στα μέσα του 2026.

Η Επιτροπή θα υποβάλει εκ νέου έκθεση τον Μάρτιο του 2026 σχετικά με την πρόοδο ως προς την εφαρμογή του συμφώνου πριν από την έναρξη εφαρμογής του. Η Επιτροπή θα αναπτύξει επίσης μακροπρόθεσμη ευρωπαϊκή στρατηγική για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, καταρτίζοντας υψηλού επιπέδου πολιτικό και επιχειρησιακό χάρτη πορείας για ένα κοινό σύστημα που θα είναι ισχυρό και προσαρμόσιμο στις ταχέως μεταβαλλόμενες συνθήκες.